ÇARŞAMBA
23
EYLÛL
1942

TAN EVİ
İSTANBUL, Ankara caddesi No. 102
TELGRAF: TAN İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
SEKİZİNCİ YIL — No. 2550

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

HALI
İyi Fiyatla Satın Alınır
Galata Perşembe Pazar Aslan Han 3-1
ALİ DAMAR

Ekmek Tevziatında Yeni Esaslar

Karne Usulü Kısmen Kaldırılacak

Tasarlanan Şekil Şudur:

Karne İle Tevziat Yalnız Geliri Mahdut Olanlara Yapılacak

Bunun Haricinde Ekmek İmâl ve Satışı Serbest Bırakılacak

Ankara, 22 (TAN) — Hükûmet, bu ayin sonunda Ankara, İzmir ve İstanbuldan maada diğer vilâyetlerde karne usulünü kaldiracaktir. Bu üç vilâyet içinde de karne ile tevziatin gelirleri muayyen bir seviyenin altinda olan vatandaşlara hasredilmesi hususunda tetkikat yapilmaktadir. Bu vaziyet karşisinda, gelirleri bu seviyenin üstünde olan vatandaşlar belediyelerin temin ettiği unlardan yapilacak ve serbestçe satilacak olan ekmekleri alabileceklerdir.

Küçük memur ve müstahdemlere verilecek gida maddeleri hazirlikleri da sona ermek üzeredir.

İzmir vilâyetinde müstahsil, borçlandiği hububatın yüzde 97 sini ödediği için, Ticaret Vekâletinden verilen bir emirle kaza ve nahiye merkezi ile nefesi İzmir müstesna olmak üzere vilâyetin diğer yerlerinde hububat satisi serbest birakilmiştir.

Sahte ekmek karneleri

Belediye İktisat Müdürlüğü, fişlerin kontrolü sirasinda sahte ağr işçi karnesi kullanildiğini tesbit etmistir. Bu hususta alâkadarlara tebliğat bildirilmistir. Bu husustaki tafsilât ikinci sahifemizdedir.

Yugoslavyada Çetelerin Faaliyeti Artıyor

Londra, 22 (A.A.) — Yugoslavyada Yugoslav çeteleri faaliyetlerine devam etmektedirler. Son günlerde 300 İtalyan askeri bu ceteler tarafından imha edilmiştir.

SARK CEPHESİNDEN RESİMLER: Stalingrat muharebe bölgesine doğru hareket halinde bulunan Alman tankları

Londradan:

Orduda Vazife Gören Üniformalı İngiliz Kızları Arasında

İngilterei yalnız erkeklerini seferber etmekle kalmamış, kadınlarını da vatan hizmetine çağirmiştir. 19 ile 40 yaş arasindaki bütün kadınlar mecburi hizmete tabi tutulmuştur. Bunlardan 25 ile 40 yaş arasında bulunanlar fabrikalarda, hastahanelerde, Kızılhaçtaı resmi müessese-lerde iş almışlardır. 19 ile 25 yaş arasındakiler ise, doğrudan doğruya ordu, donanma ve hava kuvvetlerine yardımcı olarak ayrılmışlardır. Bunları bütün askeri talimlere iştirak ettikleri gibi nöbet de beklerler. Içlerinde, binbaşılığa kadar terfi edenler olmuştur.

YAZAN: M. ZEKERİYA SERTEL

Londra, 22 (Telsizle)

İngiltereye geldiğimiz gündenberi en ziyade dikkatimizi çeken değişikliklerden birisi de hemen her yerde rastlanan üniformalı kızlardır. Bunlara, sokaklarda asker kasketlerini yana düşürmüş, caka ile gezerken rastlarsınız. Onları gazino ve lokantalarda zabit ve asker arkadaşlarının kolunda dans ederken görürsünüz. Orduda, donanmada, tayyare meydanlarında vazife başında tam bir asker disiplini içinde çalışırken tesadüf edersiniz. Gazinolarda şarkıcı kızların şarkılarında onların adı, gazetelerde ve kitaplarda onların zikri geçer. Her konuştuğunuz İngiliz övünerek size onlardan bahseder.

Üniformalı kadın, yalnız vatan hizmetine değil; İngilterenin musikisine, edebiyatına, içtimai hayatına da girmiştir.

İngiltere, harbi kazanmağa karar verdikten sonra, yalnız erkeklerini seferber etmekle kalmamış, kadınlarını da vatan hizmetine çağirmiş. Ve 19 ile 40 yaş arasındaki bütün kadınları mecburi hizmete tâbi tutmuştur. Bunlardan 25 ile 40 yaş arasında bulunanlar fabrikalarda, hastahanelerde, Kızılhaçta, resmi müessese-lerde iş almışlardır. 19 ile 25 yaş arasındakiler ise, doğrudan doğruya ordu, donanma ve hava kuvvetlerine yardımcı olarak ayrılmışlardır. Yalnız evli olup da çocuklarına bakacak başka kimsesi olmıyan kadınlar bu mecburiyetten muaf tutulmuşlardir.

İngiliz ordusunda hizmet gören bir İngiliz kadını, meşhur tenis yıldızı Valerie Scott, gönüllü elbisesiyle

★ ★

Dün, Londra civarında bulunan bu kadın taburlarndan birini ziyaret ettik. Bizi istihbarat nezaretinin otomobilleri aldı. Arabaları üniformalı yaşlı kadınlar idare ediyor ve arabaların üzerinde "W V. S." işareti görünüyordu. Bu işaret bu arabaların gönüllü kadınlar teşkilâtına ait olduğunu gösteriyordu. Bu teşkilât vakti hali yerinde olan aile kadınlarından mürekkeptir. Bunlar gönüllü olarak kendilerini devletin emrine vermişlerdir. Devletin lüzum göstereceği her türlü işi yapmağa hazırdırlar. Otomobilleri kendi arabalarıdır. Şoförlüğünü kendileri yapar, arabalarını kendileri temizler, devletten yalnız benzin alırlar. Bütün İngilterede, kendilerini otomobilleriyle birlikte devletin hizmetine vakfeden aile kadinlarinin yekûnu 80 binibulur. Bunlar evlerinde emir beklerler. Ve telefonla kendilerine verilen vazifeye koşarlar. Bombardıman edilen semtlerin halkı

Devamı Sa. 2, Sü. 1

Müdafaa Tahvilleri

Yurdun Her Tarafında Halkımız Büyük Bir Alâka Gösteriyor

Ankara, 22 (A.A.) — 15 eylûl denberi satısı devam etmekte olan Millî Müdafaa tahvilleri hakkında yurdun her tarafından alınan haberler, tahvillerin büyük şehirlerimizde olduğu kadar küçük kasaba ve köylerimizde de halk tarafından hararetle arandırılmakta olduğunu belirtmektedir.

Bütün bu haberler, küçük tasarruf erbabının da seve seve alacağı sekilde ihrac edilmis olan Millî Müdafaa tahvillerinin halk tabakalarında beklenilen sevk ve isteği uyandırmış olduğunu ifham etmektedir. Bu tezahürün büyük ve mânalı bir âmili de tahvillerden hâsıl olacak paranın vatan sevgimizin bir sembolü olan şanlı ve heybetli ordumuza tahsis edilmis olmasıdır.

Garp Çölünde Mücadele

Calo Vahasındaki İtalyan Garnizonuna Taarruz Edildi

Romaya Göre Hücumlar Geri Püskürtüldü

Roma, 22 (A.A.) — İtalyan tebliği; 16 eylûlde şafakla beraber Calo vahasindaki kuvvetlerimiz Libya, sahrasîndan gelen düşmanîn üstün motörlü zirhlî kuvvetleriyle şiddetli bir savaşa tutuşmuşlardir. Kalabalik bir topçu kuvvetinin desteklediği ilk taarruz püskürtülmüş, garnizonun mukavemeti, İtalyan ve Alman hava teşkillerinin mükerrer müdahaleleriyle tesirli surette desteklenerek ertesi günler inat ve

Devamı Sa. 2, Sü. 5

Fransa'da Vichy'ye Mukavemet

Bir Reuter Haberi, 5 Bin Kişinin Tevkif Edildiğini Bildiriyor

Vichy'nin Almanya İle Olan İşbirliği İtalyayı Huylandırıyor

Zürih, 22 (A.A.' — Volksrecht ismindeki İsviçre gazetesinin Marsilya muhabiri Fransada Vichy'ye karşı mukavemetin arttığını yazmaktadır. Muhabire göre, yüksek rütbeli polis memurlari, işgal altinda bulunmayan Fransiz topraklarinda yahudilik aleyhindeki mücadelenin genis ölçüde arkamete uğradığını ve bunun Fransiz polisinin bu mücadelede gösterdiği kayıtsızıktan ileri geldiğini açikça itiraf etmektedirler.

Muhabir, Fransız işçilerinin Almanya hesabına seferber edilmesi hakkında Laval tarafından verilen kararın bütün Fransada bir infial uyandırdığını bildirmektedir. Makalenin muharririne göre, yazîn Almanlar tarafindan elde edilen muvaffakiyetler Fransızlar üzerinde hiçbir tesir bırakmamıştır. Fransız milletinin büyük bir kısmı Almanyanin harbi kaybetmek üzere bulunduğuna kanidir. Birçok Fransızlar arasında şöyle demektedirler: "Bu iş artik uzun sürmiyecektir. Şu halde

Devamı Sa. 2, Sü. 4

ALMAN RESMİ TEBLİĞİ

MRL. VON BOCK

Stalingrat'a Yeniden Hücuma Hazırlanıyor

Kuban'ın Doğusunda Bir Şehir Zaptedildi - Novorosisk'in Şimalinde Rusların Asker Çıkarma Teşebbüsü Geri Püskürtüldü

Berlin, 22 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Düşman 21 eylûl gecesi torpido muhripleriyle hücumbotlarının himayesinde Novorosisk'in simal batisinda bir noktaya asker çıkarmağa teşebbüs etmistir. Alman harp gemileri, bu teşebbüsü akamete uğratmıstır.

Alman hava kuvvetleri, Gewefdschuk civarındaki düsman mevzileriyle Tuapse limanındaki gemileri bombardıman etmistir. Kûban bölgesivle Hazer denizi arasındaki sahada Alman kıtaları çok kesif bir baraj atesiyle müdafaa edilen ve birçok sıra mevzilerden mütesekkil bir düsman hattını yarmağa muvaffak olmustur.

İskoje şehri hücumla zaptedilmistir.

Devamı Sa. 2, Sü. 7

Amerikalı Bir General Diyor ki:

"Hava Hücumları İle Düşmanı Mağlûp Etmek Mümkündür,,

Londra, 22 (A.A.) — Amerikan bomba uçaklari kumandanı general Baker, Daily Mail gazetesine verdiği demeçte Büyük Britanyada Almanların askeri kudretini tahrip etmek için müttefik uçaklarini ve tayyarecilerini teksif etmeğe kâfi gelecek sevida hava alanî mevcut olduğunu söylemiştir.

General demiştir ki:

Düşmanî hava hücumlarıyla yenmek mümkün olduğuna eminim. Düşmanin tayyare fabrikalarini tahrip etmek suretiyle kâfi miktarda tayyareye sahip olmasına mani olmak, mühimmat fabrikalarini tahrip ederek orduluarini acz içinde birakmak, deniz tezgâhlarini tahrip ederek denizaltî gemileri yapmasî imkânsizliğina mahkûm etmek kabildir. Bu muharebede galip gelecek olan taraf

Devamı Sa. 2, Sü. 6

Amerika hükûmeti nezdindeki yeni orta elçimiz Şevki Alhan'ın Vasingtona muvasalatı sırasında alınmış bir resmi

M. Steinhardt

Birkaç Güne Kadar Amerikaya Gidiyor

Haber aldığımıza göre, Amerika büyük elcisi M. Steinhardt, birkac güne kadar Amerikaya hareket edecektir. Büyük elci, Amerikada devlet adamları ile görüstükten sonra tekrar memleketimize dönecektir.

Madagaskar'da

İngiliz Kıtaları Adanın Denizine Yaklaştı

Port Louis, 22 (A.A.) — Tananarive'in pek yakında düsmesi beklenmektedir. Cünkü İngiliz kuvvetleri şehire 50 kilometre yaklasmislardır. Bu kuvvetlerin önündeki baslıca engel Fransızların yaptığı tahribat ve şiddetli yağmurlardır.

Finlandada Gene Sulh Temayülü

Helsinki'de Dün Bu Meseleye Dair Bir Tebliğ Neşredildi

Finlandanın Demokrasi Prensiplerini Terk Etmediği Bildiriliyor

Ankara, 22 (Radyo gazetesi)— Vasingtondaki Finlanda elçisinin Finlandanın sulh yapması imkânları hakkındaki sözleri hiçbir taraftan ne yalanlanmış, ne de teyit edilmistir.

"Finlanda, istiklâli temin olununcaya kadar harbe devam edecektir ve sırf bunun için calismaktadır. Finlandada yahudiler tazyik edilmiyor. Buna dikkat e-

Devamı Sa. 2. Sü. 6

SOVYET RESMİ TEBLİĞİ

SOVYET KITALARI

Stalingrat'ta Alman Taarruzunu Püskürttü

Şimdiden Harabe Haline Gelen Şehirden Siviller Çıkarıldı - Voronej'de Mühim Bir Mevkiin Zaptedildiği Bildiriliyor

Moskova, 22 (A.A.) — Sovyet sabah tebliği:

Gece Stalingrat ve Mozdok bölgelerinde muharebeler olmustur. Diğer cephelerde mühim bir değişiklik yoktur.

Stalingrat bölgesinde Rusların birkac taarruzu geri püskürtülerek bazı kesimlerde arazi kazancları elde ettikleri tebliğde ilâve olunmaktadır.

Mozdok bölgesinde Almanlar bir sırtı ve bir mahalli isgal etmislerdir.

Stalingrat muharebesi

Moskova, 22 (A.A.) — Stalingrat muharebesi, topçu atesi ve tayyarelerden atılan bombalar altında devam etmektedir. Askerî fennin simdiki sartları içinde daha siddetli bir muharebe tasavvur etmek imkânı yoktur. Gece

Devamı Sa. 2, Sü. 3

Günler Geçerken

YIKIP SATICI SERVETLER

REFİK HALİD KARAY

Enkaz satışının bir binayı sapasağlam satmaktan daha kârlı olduğu, arsalarını parçalara ayırarak büyük konaklardan, köşklerden ve yalılardan daha ziyade faydalanıldığı şu sırada İstanbulun eski ve değerli yapıları büyük bir tehlike geçirmektedir. Şimdiki tâbiriyle ölüm kalım tehlikesi! Bereket ki belediye bir karar almış: Yıkıcıya verilecek binalar için ayrı bir izin çıkarmak, izin çıkarmadıkça hiçbir binanın tek taşına, tek tahtasına dokunmamak... Eğer bir bina değerli, güzel ve tamir ile islâhı mümkün ise muhafaza olunacak. Karar pek yerindedir; hatıra gönüle bakılmadan bütün kuvvetiyle yürütülürse şehir için büyük bir kazançtır.

Meselâ —farzedelim ki— Caddebostanındaki Rağıp Paşa köşkünü veya Boğaziçinde bilmem hangi Mollanın yalısını ben satın aldım. [daha doğrusu ve herhalde benden başka birisi satın aldı!] bir de hesap ettim ki binayı yıkıp da mermerlerini, selsebillerini, kurna, çeşme veya tahta üzerine işlenmiş altın yaldızlı tavan süslerini, sütunlarını, taşını, tuğlasını, parmaklıklarını, hem pahada, hem yükte ağır nesi var, nesi yok, hepsini ayrı ayrı piyasaya sürersem verdiğim parayı çıkartacağım; hele arsasini parçalara ayirip satarsam hem bir misli kâr edeceğim, hem de en seçme yerine, kendi zevkime kübik bir ev kuracağım. Durur muyum? Evet, ben durmam! fakat belediye durduracak! Zira o köşk ve o yalı şehrimizin göz alışmış, göz süsleyici, alımlı şanlı, geçmiş devirleri canlandıran bir yapisi, şehri yenilik çiyliğinden kurtarıp ona, pek uzak zamanlara ait olmasa da yine mazisini hatırlatan bir manzarasıdır. Bunların bir kısmı da adını söylediğim şatomsu köşk gibi sapasağlamdır; ahşap göründüğü halde "taşkır", yani kârgirdir Her balta inişinde yerle gökün, çelik döğülürcesine sert ve keskin seslerle zonklıyacağına, feryadî dünyayî tutacağına, bunun maziye yapılmış bir suikast olacağına şüphe yoktur.

Zaten ben şu fikirdeyim ki koca koca malikâneleri ele geçiren büyük servet sahipleri servetlerinin icabına göre yaşamağı ve o binaları şenlendirmeği göze almalı, her işte kâr, ticaret, menfaat hırsına kapılmamalıdırlar. Çökmeğe yüz tutmuş dede yadigârlarına yeniden çeki düzen vermek, bunların çoktandır sönmüş ışıklarını tekrar sulara ve bahçelere aksettirerek bir sürü sünepe, yerden yapma ev dizileri öreteceklerine —Avrupa zenginlerinin yaptıkları gibi— eski azametli yapıları hayata ve nura kavuşturmak suretiyle kazandıkları parayı kazanılan memlekette beycesine yemek milyonerler için bir yurd ve bir şükran borcudur, sanıyorum

Orduda Vazife Gören Üniformalı İngiliz Kızları Arasında

Baş tarafı 1 incide

nı şehrin bir tarafından öbür tarafına bunlar taşırlar. Yangînlar da yaralananları bunlar nakler.

İşte şimdi de bunlardan ikisi, nezaretten aldıkları emir üzerine bizi askerlerin karargâhına götürüyorlar.

Gittiğimiz yer şehir dışında geniş bir sahaya yerleştirilmiş tayyare dâfi bataryalarının bulunduğu yerdir. Buraya geldiğimiz zaman kapıda erkek ve kadın zabitlerin bizi beklediklerini gördük. Her biri birimizin yanında, koğuşlarî dolaşmağa başladık Berabermizdeki zabit bir taraftan izahat veriyordu:

"Bizim taburumuz muhtelif bir taburdur. Biraz farkla kadınla erkek miktarı biribirine müsavidir. Buradaki hayat tıpkı muhtelit bir gece mektebindekine benzer. Kızlar 19 ile 25 yaşları arasında gençlerden mürekkeptir. Top atmaktan başka her işi yapabarlar. Bütün askeri talimlere iştirak ederler. Erkek asker gibi geceleri vazifeleri başında nöbet beklerler. Ve dikkate şayandır. Bütün vazifelerini zevkle ve severek yaparlar. Bu muhtelit tabur yalnız bu göreceklerinizden ibaret değildir. İngilterenin her tarafında bunları görebilirsiniz.,,

Mecburî hizmete tabi bütün kız ve kadınlar muhtelif işlere ve gençleri tercihen askerî hizmete sevkedilirler. Bunlar arasında sınıf farkı gözetilmez. En fakir aile kızlarının yanında en meshur veya en zengin bir aile kızına rastlıyabilirsiniz. Meselâ Başvekilin kızı da bu taburlardan birinde hizmet görmektedir. Avrupada ilk defa burada yapılan bu tecrübe iyi netice vermiştir.,,

★ ★

Evvelâ erkeklerin koğuşlarını dolaştık. Yatakların başuçlarında üniformaları asılı. Ayak taraflarında kundura ve çizmeleri sıralı.. 40-50 yataklı temiz ve muntazam koğuşlar.

Sonra, kızlarîn koğuşlarına girdik. Yine ayni tarzda tanzim edilmiş bir koğuş. Fakat her şeyde bir kadın elinin teması seziliyor. Yataklar daha muntazam ve daha temiz. Ortadaki masada basit çerçevelerle bezenmiş sevgililerin fotoğrafileri ve bir vazo içinde çiçek.

Bana izahat veren zabit izah ediyor:

"Görüyorsunuz ya, diyor, kadının üniforma giymesi kışlaya çiçeği ve ince ve itinayı getirmiştir.,,

Akşam talim bitince erkek ve kız askerlerin buluşup eğlenecekleri bir de kantin var. Kantin büfesi, radyosu, piyanosu olan bir salon. Burada hep bir arada çalgı çalıp, bira içip, dans edip eğleniyorlar.

Bununla beraber kızların kendilerine mahsus ayrıca bir istirahat yerleri var. Buraya girdiğimiz zaman kızları şezlonglara uzanmış, bir ellerinde sigara, gazete okur bulduk.

Koğuşların dolaşması bitti. Avluya geçtiğimiz zaman kızların talim yapmakta olduklarını gördük Kısa kollu fanila ve şort giymişlerdi. Başlarında bir kadın çavuş, onlara muhtelif hareketler yaptırıyordu. Genç, taze, cocuk denecek kadar sevimli ve güzel kızlardı. Yanımızdaki zabit izah etti:

"Bunlar da aynen bizim tabi olduğumuz sert kanunlara tabidirler. Zamanları gelince, rütbeleri yükselir. İçlerinden binbaşılığa kadar yükselenler olmuştur.

Biz konuşurken kızların birdenbire tayyare dâfi toplarına doğru koştuklarını gördük. Nisan alan, istikamet tayin eden âletlerin başına geçtiler. Bir taraftan erkek askerler de koşup toplarının yanında yer aldılar. O dakikada havada bir tayyare göründü. Bir zabit tayyareyi göstererek bir takım emirler verdi. Kızlar derhal yüksek sesle bir takım rakamlar söyliyerek önlerindeki makineleri işlettiler. Topcular kızlarîn verdiği işaretlere göre toplarını ayar ettiler. İki dakikada endaht başlamş bulunuyordu.

Yanımdaki zabit bu makineler de kızların erkeklerden daha çok muvafak olduklarını söyledi.

★ ★

Ziyaretimizi bitirip zabitlerin oturma odasına geldik Çay içerken konuştuğumuz zabit anlatıyordu:

"Kizlarîn dîşarıdaki hayatlarına karışmayız. Haftada 24 saat, ayrıca üç ayda bir hafta izinleri vardır. Bu müddet zarfındaki hareketlerinden mesul değildirler. Fakat burada disipline riayet etmiye mecburdurlar. Haftada bir gün sevgilileri ve aileleri kendilerini ziyarete gelebilirler. Arada sırada sevişme vakaları da olmuştur. Fakat şikâyet edecek kadar değildir. Evlenmek istiyenler başka taburlara nakledilirler.,,

Buradan ayrılırken bu mühim tecrübenin harpten sonra İngiliz aile hayatında yapacağı büyük inkılâbı ve doğuracağı yeni meseleleri söyle bir düşünmek istedim: başım döndü.

Yarın İngilterede belki de en büyük inkılâbı bu tecrübe doğuracaktır.

Sahte Ekmek Fişleri Bulundu

Sahtekârlar Henüz Ele Geçirilemedi

Belediye iktisat müdürlüğü fiş kontrol memurluğu geniş ölçüde sahte ekmek karnesi sürücülerinin mevcudiyetini meydana çıkarmıştır. Ekmek karnelerinin hemen hemen ayni olan, fakat kâğıdın mat ve parlaklık dereceleriyle sahteliği anlaşılan binlerce ağîr işçi ekmek karneleri ile aylardanberi fırınlardan ekmek alınmış ve nihayet evvelki gün iktısat müdürlüğünün fiş kâğıtlarını kontrol ile hadise anlaşılmîştır. Memurların bile sahteliğini şüphe ile karşıladığı fişler Maarif Matbaasında resmi evrak sahtekârlıklarını tetkik heyetine gönderilmiş ve bu mütehassıs heyet ağîr işçi ekmek karneleriyle bu şüphelenilen nümuneleri mukayese ederek müsbet bir neticeye varmıştır. Ağır işçi karnelerinin büyük bir meharetle fotoğrafileri alînmış ve bu suretle tire klişeleri yapılmıştır. Klişeler çok usta bir matbaada ağîr işçi kâğıtlariyle parlaklık dereceleri ayrılan bir cins kâğıda basılmîş ve fırınlara sürülerek bol mikdarda ekmek alınmıştır. Belediye teftiş heyeti reisliği bu sahte karne fişlerinden birer taneyi bütün kaymakamlıklara ve fırınlara göndermiş, bundan böyle alınacak ağır işçi fişlerinin behmehal bu numune ile karşîlaştırılmasînı ve sahtelerinin alınmamasını, süren adamın da derhal yakalanarak polise teslimini bildirmiştir.

Şimdiye kadar iktsat müdürlüğüne gönderilen sahte ekmek fişleri için fırıncılar hakkında takibat yapîlmıyacaktır. Fakat bu günden itibaren sahte ağır işçi karnesi alan fırıncılar cezalandırılacaktır. Teftiş heyeti reisliği ve emniyet iaşe müdürlüğü bürosu bu sahte karneleri sürenleri şiddetle aratırmakta ve bazı izleri yakalamış bulunmaktadır. Bir kaç güne kadar sahtekârların yakalanacağı kuvvetle umulmaktadır.

BASIN BİRLİĞİNDE BİR TOPLANTI

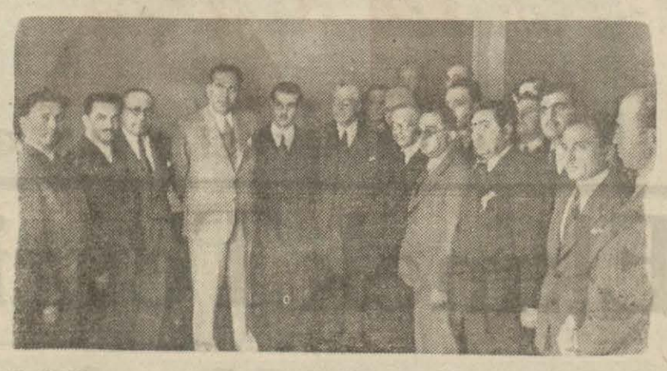

C. H. Partisinin İstanbul vilâyet idare heyeti reisliğine tayin edilmiş olan Kayseri mebusu Suat Hayri Ürgüplüye basın arkadaşlarını tanıtmak maksadiyle dün Basın Birliğinde bir toplantı tertip edilmiştir. Toplantı saat 16 da Birlik merkezinde yapılmış ve samimî bir hava içinde geçmiştir.

Yeni Bir Sistem Vurgunculuk!

Bir Tacir 40 Bin Liralık Malını 200 Bin Liraya Satmak İçin Kendisini Borçlu Göstermek Yolunu Tutmuş!

Tahtakalede Fındıkçılar sokağında 6 numaralı Halil hanın alt katında hırdavatçılık eden İlya oğlu Sami Abuef mevcut malını satışa arzetmemek ve muvazaa yolu ile mallarını elden çıkarmak suçu ile mahkemeye verilmiş ve tevkif edilmiştir.

Hadise şudur: 1941 yılı Mayîsında Samî Abuef Avrupadan 40 bin liraya mal ettiği çivi vesaire gibi madenî sanaî mamulâtını dükkânına koymuş ve Anadoluya gitmiştir. Dönünce malını satacağını bildirmiş ve birçok talip kaydetmiştir.

Diğer taraftan Refik İsfendiyar adında bir tüccara da 60 bin lira borçlu gözükmek istemiş ve yirmişer bin liralık üç bono tanzim etmiştir. Fakat maznun Ağustosun ortasında mallarını satacağı yerde bekletmiş ve 12 Eylûlde mallarına Refik tarafından haciz koydurmuştur. Bunun üzerine takipler bu evvelden hazırlanan plânlı hareketi ihbar etmişler ve bu suretle Sami ve Refik mahkemeye verilmişlerdir. Bu şekilde bir program çizen maznunlarım gayesinin; malı icra vasıtasiyle açık arttırma ile sattırmak ve malın bulunmamasî talibin çok olması yüzünden 40 bin liralık malı 140 — 200 bin liraya satmak olduğu anlaşılmaktadır. Duruşmaya bugün öğleden sonra 1 numaralı milli korunma mahkemesinde bakılacaktır.

Adapazarı İstiklâl Dikiş Sergisi

Adapazarı, (TAN) — Kazamızda 1931 yılında kurulan İstiklâl dikiş ve nakış yurdu 1942 mezunlarının diplomaları Cuma günü merasimle Halk evinde tevzi edilmiş ve bu münasebetle hazîrlanan sergi gezilmiş ve çok beğenilmiştir.

Giresunda Kooperatif

Giresun, 22 (A.A.) — İaşe maddelerinin tedarik ve tevziinde kolaylık ve ucuzluk temini maksadiyle iş sahası vilâyet hudutları olmak üzere "Giresun istihlâk kooperatifi" adiyle bir kooperatif kurulmuştur.

Nimet A. Gişesinde Yapılan Hırsızlık

Henüz hüviyetleri tesbit edilmeyen bir kaç kişi evvelki gün gece yarısı Bahçekapısındaki Nimet Abla kişesine girerek 200 tam bilet ile 300 lira para çalmışlardır. Hırsızlar Nimet 9blanın eve götürmiye unuttuğu bir kavunu da yiyerek dükkânî terketmişlerdir.

Hırsızların cami duvarı vasıtasiyle tavandan girdikleri anlaşılmîştır.

Altın Fiyatları

Dün bir altın 3290 kuruştan ve bir gram külçe 453 kuruştan satılmıştır.

İhracat Malları

Fiyatlardaki Yükseliş Devam Ediyor

Dün zahire borsasında hararetli satışlar olmuştur. Bir müddettenberi olduğu gibi, dün da ihracat mallarının yükselişi devam etmiştir. Keten tohumu 74, susam 72 buçuk, eski ay çiçeği tohumu 45, yer fıstığı 66 ve yeni mahsul ay çiçeği 31 kuruştan satılmıştır.

Yükseliş sebepleri

Ticaret mîntaka müdürlüğünde tacirlerin de iştirakiyle bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda zahire, erzak vesair maddelerin yükselmesi sebepleri incelenmiş ve tacirlerin mütaleaları tesbit edilerek bir rapor halinde Ticaret Vekilliğine gönderilmiştir.

İçyağları fiyatları

İç yağlarının et fiyatı ile ayni seviyede satılması icap ettiği halde daha yüksek fiyatla satıldığı belediyeye ihbar edilmiştir. Belediye takibata başlamîştır.

Mebuslar Halkla Temas Edecekler

İstanbul mebusları Birinciteşrin ayının ilk gününden itibaren halkla temasa başlıyacaklardır. Mebuslar muayyen günlerde muayyen yerlerde ve muayyen saatlerde halk dileklerini tesbit edeceklerî dilekler hakkında da Parti idare heyeti reisliğine bir rapor vereceklerdir.

Meb'uslar 1 birinciteşrin perşembe günü saat 14 de Beşiktaş Parti merkezinde, saat 16,30 da Beyoğlu Parti merkezinde, cuma günü saat 14 de Fatih Parti merkezinde 16,30 da Eminönü Parti merkezinde, Cumartesi günü saat 14 de Üsküdar Parti merkezinde, saat 16,30 da Kadıköy Parti merkezinde, 4 birinciteşrinde saat 10 da Eyüp, saat 14 de Bakırköy, 5 birinciteşrin 11,45 de Sarıyer, saat 14,45 de Beykoz Parti merkezinde, 6 birinciteşrinde saat 11 de Şişli, saat 16,30 da Şehremini Halkevinde, 7 birinciteşrinde saat 13 de Büyükdere Parti merkezinde halk dileklerini dinliyeceklerdir.

RAMAZAN : 12

23/9/942 Çarşamba

Evkat	Ezanî	Vasatî	Evkat	Ezanî	Vasatî
Güneş	11.40	6.48	Akşam	12.00	19.07
Öğle	5.59	13.06	Yatsı	1.41	20.40
İkindi	9.25	16.32	İmsak	10.00	5.09

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

7.30	Program	18.45	Dans orkestrası
7.32	Spor	19.30	Haberler
7.40	Haberler	19.45	Müzik
7.55	Orkesrta	20.15	Radyo gazetesi
12.30	Program	20.45	Marşlar
12.33	Müzik (Pl.)	21.00	Evin saati
12.45	Haberler	21.15	Valsler (Pl.)
13.00	Şarkılar	21.30	TEMSIL
18.00	Program	21.50	Bando
18.03	Şarkılar	22.30	Haberler
18.15	Fasıl	22.45	Kapanış.

DİKKAT

Vatandaşların İtimat Hissini Sarsmamalı

İstanbulda kışlık kok kömürü tevzii işi bir türlü düzelemedi. Bu sütunda, bu işten bir kaç kere bahsedildi. Ne yazık ki bir defa daha bahsetmek zorunda kalıyoruz.

Kömür tevziatı başladığı zaman alâkadarlar, bütün vatandaşlara: "Acele etmeyin, bu yıl kömür buldur; kimse kömürsüz kalmıyacaktır. İki tondan fazla olmamak üzere her vatandaş istediği kömürü alabilecektir.,, denildi. Bir kısım vatandaşlar, bu iykazlara rağmen kömür almakta tehalük gösterdiler, bir kısmı da bu vaade inanarak ağır davrandı:

"— Telâş edip işi idare edenleri güçlüğe sokmıyalîm, hele mevsim yaklaşsın, kömürümüzü o zaman alırız, diye düşündüler.

Fakat şimdi de bu ağır alışlarına pişman oldular. Çünkü müracaat ettikleri zaman:

"— Kömür kalmadı, gelecek partileri bekliyoruz.,, Cevabı ile karşılaştılar. Hiç müracaat etmiyenlere istediklerinin yarisi verilebileceği söylendi, evvelce para verip numara almış olanlar da hâlâ depoların önünde bekleşip duruyorlar.

İşin sakat tarafı vatandaştaki itimat hissini sarsmaktır. Ne zaman olsa kömürünü alabileceğine inandırılan vatandaş, mevsim gelip de kömürsüz kaldı mı, bundan sonra yapacağı iş fırsatı kaçırmamak olur. Çünkü önümüzde nümune var. Savrulan vaadlere inanmayıp kömürlerini kömürlüklerine atanlar şimdi söylenenlere inanmak gafletini gösterenlere gülüyorlar.

Mangal Kömürü Ve Odun

İstanbulun kışlık odun ve mangal kömürü ihtiyacını temin etmek için çalışmalara devam edilmektedir. Şehrin bir yıllık odun ihtiyacı 450 bin çeki, ve mangal kömürü ihtiyacı da 40 bin tondur

Odunlarîn 150 bin çekisini mahrut çekisini ofis, yedi bin çekisini de tüccarr ve mangal kömürünün 13 bin çekisini, ofis yedi bin çekisini de tüccar temin etmiştir.

Mangal kömürünün bütün mevsim halkm ihtiyacını karşılayabilmesi için geri kalan 20 bin çekinin Bulgaristandan alınması hususunda Bulgar heyeti ile yapılan müzakere tamamlanmıştı. Kilosu 8 kuruş 10 paraya kömür alarak mukabilinde balık ve balmumu vermek üzere yapılan anlaşma iki tarafça muvafık görülmüştür. Yakında kömür getirtilecektir.

GECE GELEN HABERLER

Ticaret Vekilimiz Tetkik Gezisine Devam Ediyor

Denizlide Dokumacılığın İnkişafını Temin Edecek Kararlar Alındı

Denizli, 22 (A.A.) — Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, bu sabah 5.30 da Denizliye gelerek Halkevinde Denizlideki garbî Anadolu dokuma kooperatifleri birliği ve kooperatifler idare heyetleri azalarının yaptığı bir toplantıya riyaset etmiştir. Bu toplantıda, dokuma fiyatlarının yükselmesinin sebepleri görüşülmüştür. Vekil, dokumacılara iplik tevziinde ve temin ettikleri iplik nisbetinde en iyi kalitede dokuma teslim etmelerindeki kontrolün kuvvetlendirilmesi ve dokumalarîn mevcut limited şirketi tarafından memleket dahilinde satışa arzedilmesi hususlarında alâkadarlara emirler vermiş, kooperatiflerin bugünkü şartlar dahilinde yüklendikleri vazifelerin ehemmiyetine ve yarın için de hazırlıklî bulunmaları lüzumuna işaret etmiştir. Müteakiben çarşıda bir gezinti yapan Vekil, muhtelif müesseselere ve dükkânlara uğramış ve halk ile konuşarak tetkikler yaptıktan sonra 9.30 da trenle yoluna devam etmiştir.

Bütün kooperatiflerin işliyecekleri iplikleri matlup evsafta boyamak ve dokumalarî da apre ameliyesiyle ıslah etmek üzere, halk bankası tarafından Denizli merkezinde bir santral kurulmasma karar verilmiştir. Bu kararî tatbik için bir mütehassıs gelmiş, tetkikler yapılmış ve bir arsa satın alınarak işe fiilen başlanmıştır. Makineleri sipariş edilen ve 6 — 7 ay sonra işler bir hale gelebilecek olan bu santralin bilhassa dokuma sanayiinin inkişafında mühim bir yardımî olacaktır. Dokumacılar bu karardan çok memnundurlar.

Prof. Neşet Ömer İrdelp'in Valdesinin Cenaze Töreninde

İstanbul, 22 (A.A.) — Profesör Dr. Neşet Ömer İrdelp'in annesi Bn. Makbule İrdelp'in bugün yapılan cenaze töreninde Cümhurreisi namma umumî kâtipleri Kemal Gedeleç, hususî kalem müdürü Süreyya Anderiman ve başhekim Zeki Hakkı Pamir hazır bulunmuşlardır.

Nevyork'ta 3900 Taksi Servisten Çekildi

Ankara, 22 (Radyo Gazetesi) — Bu gün Amerikadan gelen haberlere göre, Amerika harp ekonomisine süratle girmektedir. Alınan son bir kararla Nevyork şehrinde çalışan taksilerin üçte biri servisten çekilmektedir.

Bu şehirde 11700 taksi vardır ve bu suretle 3900 taksi servisten kaldırılmış demektir.

Bu kararla senede 37 milyon litre benzin ve 15 bin lâstik tasarrufu temin edilmiştir.

Gazetecilerimiz Bir Silâh Fabrikasını Ziyaret Etti

Londra, 22 (Radyo, 19.45) — Türk gazetecileri geçen Cumartesi günü kadın tayyare dafi bataryalarının bulunduğu tesisleri teftiş etmişlerdir. Gazeteciler, kadın birliklerin talimlerini yakından görmüşler, bu sırada bir tayyare uçmuş ve buna karşı alınan tedbirleri tetkik etmişlerdir. Gazeteciler burada bir çay ziyafetinde bulunmuşlardır. Gazetecilerin İngilizce bilen üç azasî bir piyesi görmiye gitmişler, diğer ikisi de bir operayı dinlemişlerdir.

Pazar gününü hususî meşguliyetlerle geçiren gadeteciler Pazartesi günü bir mühimmat fabrikasını ziyaret etmişlerdir.

Türk gazetecileri bugün öğleden sonra İngiliz ticaret korporasyonu tarafından şereflerine verilen ziyafette bulunmuşlardır. Bugün gazetecilerden üçü bir kaç gün kalacakları İskoçyaya gideceklerdir.

SOVYET TEBLİĞİ

Baş tarafı 1 incide

yarısı neşredilen Sovyet tebliğinde Sovyet kıtalarının bir kesimde birkaç tankla on ikinci Alman piyade bölüğünü tamamiyle ortadan kaldırdıkları kaydedilmektedir.

Almanlar Stalingrad'ın bütün kesimlerinde taarruza geçmişlerse de ağır kayıplarla geri püskürtülmüşlerdir. Bundan evvel Almanların muhasara çemberini kapatmağa çalıştıklar ve bunu yavaş yavaş ve bilhassa üç taraftan devamlı bir surette yaptıkları bildirilmekte idi. Zırhlı Sovyet trenleri, pike hücumları yapan Alman bomba tayyareleri ile ateş teati etmislerdir.

En son neşredilen tebliğe göre, Kafkaslarda Almanlar Grozni'nin şimalinde Mozdok bölgesinde bulunan Mogdo şehrine taarruz etmektedirler. Sovyet kıtaları mukabil taarruzlar yapmaktadırlar. Novorosisk'in cenubunda Sovyet kîtaları müdafaa muharebeleri veriyorlar.

Siviller çıkarıldı

Londra, 22 (A.A.) — Stalingrat şehrinden bütün siviller Volga nehrinin öte yanma geçirilmişlerdir. Sokaklar ölü ağır yaralı ve demir yığınları ile doludur. Almanların kayıbı burada 100,000 i bulmuştur. Bu şehir Almanların eline düşse bile, düşman ancak bir enkaz yığınına dahil olmuş olacaktır.

Voronej kesiminde

Moskova, 22 (A.A.) — Bu sabah Moskova radyosunun bildirdiğine göre, Voronej kesiminde pek mühim bir Alman mevzii dün Sovyetler tarafından zaptedilmiştir.

★

Moskova, 22 (A.A.) — Alman taşıt uçakları Stalingrat muharebe meydanma doğrudan doğruya asker indirmiye devam ediyorlar. Almanlar, şimalde Volgaya ve şehrin cenubuna ulaşmak için sarfettikleri gayretler sırasında üç dört kesime birden hücum etmekte ve zayıf bir nokta aramaktadırlar. Sokak muharebeleri hakiki bir cehennem halinde devam ediyor.

Bir Alman mütehassısının tefsirleri

Londra, 22 (A.A.) — Berlin radyosunun askeri mütehassısı general Dietmer dün akşam şunları söylemiştir:

"Ruslara karşî çabuk neticeler almak mümkün değildir. En çabuk ve en tam zaferler, düşmanın manevî mukavemeti yani dövüşme azmi hızla darbelendiği zaman alınır. Sovyet askerine karşı böyle bir zafer kazanmak imkânı yoktur. Ruslar bu darbeye tahammül etmiye ve karşılık olarak darbe indirmiye olağanüstü bir kabiliyet sahibidir. Sovyetler birliğine karşı harp, dünyanın en kuvvetli askerî teşkilâtiyle muharebe demektir. Ona diz çöktürmek çetin bir iştir.,,

Fransada Vichy'ye Mukavemet

Baş tarafı 1 incide

vazifemizi yapmak ve hainlerin cezasînî vermeliyiz."

Fransada beş bin kişi tevkif edilmiş!

Londra, 22 (Radyo 19,45) — Reuter'in Fransız hududundan aldığı haberlere göre, hafta sonunda Fransada 5 bin Fransız tevkif edilmiştir. Mecburî iş mükellefiyeti işlerinin aldığı şekil ve Fransızlar hakkında takip edilen hareketler üzerine Almanyaya işçi sevki işlerinin şefi bulunan Janteray istifa etmiştir. 116 Fransızın kurşuna dizilmesinden sonra alman bu haber Fransada artan memnuniyetsizliğe işarettir.

İtalyan gazetelerinde

Zürich, 22 (A.A.) — Vichy'nin Almanya ile yaptığı işbirliğinin, İtalyaya karşı serbest kalmak için yapılan bir manevradan başka bir şey olmadığînî söyliyen Relazioni internazionali adındaki İtalyan gazetesi şöyle yazıyor:

"Fransız - İtalyan işbirliği suya düşmüştür. Fransız efkârı İtalyaya karşı açıktan açığa düşmandır. Hükûmet mahfilleri İtalyaya karşı olan bu kini ortadan kaldırmak için hiç bir teşebbüste bulunmamaktadır Çünkü hükûmetin mesul azası da bu kine iştirak etmektedir. Vichy'nin amaçlarından biri İtalyan emellerine mani olmaktadır.,,

Berlinden İsveçe Yeni Bir İhtar

Stokholm, 22 (A.A.) — İsveçte yapılan nahiye intihaplarînîn kat'i neticesi belli olmuştur. Berlindeki İsveç gazetelerinin muhabirleri, seçimlerde komünistlerin nisbeten yüksek kazançlar elde etmesi karşısında Alman hariciye nazırlığında şu mütaleanın öne sürüldüğünü bildiriyorlar:

"Nahiye seçimleri İsveçin dahilî bir işi olarak tellâkki edilmek lâzım gelirse de, Bolşevikliğe karşî bir ölüm dirim savaşma girişmiş bulunan Almanya böyle bir inkişafa kayıtsız kalamaz. İsveç tarafsızlığı, komünist propagandasma ve faaliyetine kapıyı açık bırakıyor. Almanya İsveçin durumunu büyük dikkatle takip etmek zorundadır.,,

Garp Çölünde Mücadele

Baş tarafı 1 incide

metanetle dvam etmiş ve düşman insanca ve motörlü vasıtalar bakımîndan ağîr kayîplara uğramıştîr. Dün takviye vazifesi görmek üzere gönderilen motörlü kollarîmîzdan birinin yaklaşmasî üzerine düşman muharebeden çekilmiş ve mihver hava teşkilleri tarafından takip ve bombardîman edilerek cenuba doğru sürülerek ric'at etmiztir.

Calo vahası, sahra ortasında Bingazinin takriben 400 kilometre cenubunda Kufraya giden yol üzerindedir. Sahil boyunca cereyan eden hareketler üzerinde, sahile uzaklığından dolayı hiç bir zaman önemli bir teşîri olmamış ise de inkâr kabul etmez bir değeri bulunduğu muhakkaktır. Zira Calo, Afrika çölünden geçen kervan yollarînın en mühimmine hâkimdir.

Yeni tanksavar topları

Ankara, 22 (Radyo Gazetesi) — Londrada resmen açığa vurulduğuna göre, İngiliz ordusunda yeni tank savar topları kullanılmıya başlanmıştır. Bu toplar en kalîn zîrhlı tanklar delmiye muvaffak olmaktadır. Bu toplar ilk defa olarak Rommele karşı kullanılmıştır. Rommel 1 Eylûl taarruzu sırasında mayın tarlalarîn geçtiği sırada ani olarak bunlarla karşılaşmış ve hezimete uğratılmıştır.

İspanya'nın Dış Ve İç Siyasetinde Tutulan Esaslar

Madrit, 22 (A.A.) — Dört gündenberi General Franco'nun reisliğinde yapılan nazırlar toplantısı sona ermiştir. Neşredilen tebliğde deniliyor ki:

"Harici işler bakımından meclis, komünizm aleyhindeki mücadelemizin ruhuna ve yeni Avrupa nizammm icaplarîna uygun olarak son altî sene içinde takip edilen siyaseti teyit etmiştir.,,

Askerî sahada İspanya, hazırlıklarının teksir ve ıslahma devam etmektedir.

Dahilde, son hadiseler dolayısiyle hükûmet bütün İspanyolların manevî birliğini idame etmiye; onlar hakkında kanuna ve hükûmete riayet hususunda en sert disiplini tatbik etmiye katiyetle azmetmiştir. Hükûmet, bütün tahrik ve nifak teşebbüslerini daha başlangıçta şiddetle boğacak ve devletin kudret ve şerefine muğayir olan bütün cebir hareketlerini cezalandıracaktır.

Amerikalı Bir General Diyor ki :

Baş tarafı 1 incide

en çok sayîda ve en iyi tayyareye sahip olacak taraftır. Hiçbir bölge yoktur ki bomba uçaklarîmızı ulaşmasîn Amerikan uçaklarînîn kudreti, İngiliz tayyarelerinin işbirliğiyle bir misli artmiştir. Bu suretle müttefikler Almanyayi her gün ve her gece bombalayabileceklerdir."

Fransada bombardıman edilen hedefler

Londra, 22 (A.A.) — Hava nazırlığı tebliği: Bomba servisine mensup uçaklarmız bu sabah Lille ve Lens çevrelerindeki endüstri hedeflerine taarruz etmişlerdir. Mazingard ve Pontavendin'deki elektrik santralleri isabet alan hedefler arasındadır.

Alman hava akını

Berlin, 22 (A.A.) — Alman hafif savaş uçakları dün İngilterenin cenup doğu kıyısına hücum ederek Bexhill şehrine büyük çapta bomba atmışlardır. Müteaddit ev infilâklardan sonra çökmüştür.

Finlandada Gene Sulh Temayülü

Baş tarafı 1 incide

dilmelidir.,,

Ancak Helsinkide neşredilen bir Fin tebliğinde şöyle denilmektedir:

Bu tebliğden çıkarılan mâna sudur: Finlanda, harbetmekle beraber mihver prensiplerine uymus değildir. Finlandanın savaşı ideoloji savaşı değil, istiklâl savaşıdır ve demokrasi prensiplerinden ayrılmak değildir. Çünkü vahudilere mihver memleketlerinde tatbik edilen baskı Finandada yoktur.

★

Vaşington, 22 (A.A.) — "Havas,, Vaşington diplomatik mahfillerinde, Finlandanın mevcudiyeti tehditten kurtulur ve kendisine emniyeti hakkında devamlı teminat verilir verilmez harpten çekilmek arzusunda olduğuna dair Finlanda elçiliği tarafından yapılan son beyanat üzerine Hariciye Nazırlığının resmî tepliği merakla beklenmektedir. Bu beyanatla alâkadar olarak Finlandanın, Amerikan efkârının müzaheretini temin amacını güden açık bir demecinin bahis mevzuu olduğu bildirilmektedir.

ALMAN TEBLİĞİ

Baş tarafı 1 incide

Stalingrat muharebelerinde düşmanın tahkim etmiş olduğu silolar göğüs göğüse şiddetli çarpışmalardan sonra elegeçirilmiştir. Düşman bu muharebelerde çetin bir mukavemet göstermiştir. Kıtalarımız bolseviklerden esirler almışlardır. Düşmanın şimalde sehri kuşatmış olan kıtalarımızın bulunduğu mevzilere karşı teşebbüs ettiği kurtarış hücumları akim kalmıştır.

Sovyetler burada 21 tank kaybetmişlerdir.

Don cephesinde Alman hücum kıtaları nehri geçmişler ve sağ kıyıda 35 müstahkem mevkii tahrip etmişlerdir. Macar kıtaları mevzii düşman hücumlarmı püskürtmüşlerdir.

Düşman ağır kayıplara uğradığı için Voroneje dün hücum etmemiştir. Voronejin şimal batısında düşmanm bir çok hücumları bütün sınıflara mensup kuvvetlerimizin mukavemeti karşısında kırılmıştır.

Rjev yakınlarında düşman oldukça büyük kuççetlerle yeniden hücum etmiştir. Bu hücumlar, kısmen başlangıçta, kısmen de karşı hücumlarda püskürtülmüştür. 28 düşman tankı tahrip edilmiştir.

Von Bock yeniden bir hücuma hazırlanıyor

Stokholm, 22 (A.A.) — "Ofi": Hava şrtlarmm müsait olmaması ve Rusların inatlı mukavemetleri Stalingratta yapılmakta olan hareketleri yavaşlatmıştır. Bununla beraber şehir içinde sokak muharebeleri devam etmektedir, Von Bock, yeni bir hücum için kuvvetlerini toplamîya çalışmaktadır.

Kışın İtalyada Bütün Okullar Kapalı Kalacak

Kudüs, 22 (Radyo 22,15) — Romada resmen bildirildiğine göre, İtalyada bütün okullar önümüzdeki kışın soğuk aylarında kapalı kalacaklardır. Bu karar mahrukat buhranmdan dolayı alînmıştır.

M. Hull'in sözleri

Vaşington, 22 (A.A.) — Harici ve Nazırı M. Cordell Hull, gazeteciler toplantısında Finlanda hakkında sorulan bir suale cevap vererek bu hususta bugün söyliyecek bir şeyi olmadığını, fakat bu memleketin Birleşik Amerika ile münasebetleri hakkında daha sonra demeçte bulunacağını bildirmiştir

T A N

ABONE BEDELİ Türkiye		Ecnebi	
1400	Kr.	1 Sene	2800 Kr.
750	"	6 Ay	1500 "
400	"	3 "	800 "
150	"	1 "	300 "

Adres değiştirmek (25) kuruştur.

BUGÜN

Sovyetler Birliğine Yardım Yolları

Yazan: *M. ANTEN*

Bugünkü şartlar içinde Sovyet Rusyanın müttefiklerinin yardımına daha ziyade ihtiyacı vardır. İngilizler ve Amerikalılar Sovyet Rusyaya şimdiye kadar iki yoldan yardım gönderiyorlardı:

1 — Şimalde Buz denizinde bütün sene donmıyan Murmansk limanı vasıtasiyle.

2 — Cenupta Basra körfezi, İran ve Kafkasya yolu vasıtasiyle.

En emin olan cenup yardım yolu bir kaç zamandanberi kapanmış bulunuyor. Almanlar Stalingradı zaptederek aşağı Volgaya tamamiyle hâkim oldukları takdirde, Hazer denizini de kontrolleri altına alabilecekler ve hava kuvvetleri ve getirecekleri hücum botlariyle Sovyet gemilerinin bu denizde işlemelerine mani olabileceklerdir. Bu suretle Basraya çıkan İngiliz ve Amerikan malzemesinin Hazer denizi vasıtasiyle de Ural ağzındaki Guriev'e gelmesi güçleşecektir. Bununla beraber, Sovyet nakliye gemilerinin Hazerin şark sahillerini takip ederek ve hava kuvvetlerinin himayesi altındar şimali Hazer limanlarına gitmeleri mümkündür ve bundan başka Sovyetler Hazer denizinin şark kıyısındaki kara yolu vasıtasiyle de bu malzemeyi sevkedebilirlerse de çok uzun ve dolambaçlı olan bir yol bu iş için tamamiyle hazır bir vaziyete gelinceye kadar epeyce zaman geçecektir. Sovyetlerin Stalingrat önünde bu kadar muannidane çarpışmalarının sebeplerinden biri de bu cenup yolunu kaybetmek istememeleridir.

Almanlar, bugünkü bulundukları vaziyetlerde kışı geçirmek zorunda kalsalar dahi, Sovyetlerin Volganın şark kıyısı boyunca uzanan Astrakan-Kuibişef demiryolundan istifadelerine mani olabileceklerdir.

Şimaldeki Murmansk yolu hiç bir zaman tam bir emniyet içine alınamamıştı. Son bir Alman tebliği: Sovyetlere gıda ve harp maddeleri götüren 45 gemilik bir müttefik katilesinden 262 bin tonilâtoluk 38 geminin Buz denizinde Alman deniz ve hava kuvvetleri tarafından batırıldığını bildirmektedir. Bu son hadise -tebliğdeki büyük mübalâğa hissesi çıkarıldıktan sonra dahi- bu yolun emniyetinin gittikçe azaldığını göstermektedir.

Almanlar Finlândiyanın ve Norveçin şimalindeki deniz ve hava üslerinden istifade ettikleri müddetçe bu tehlike gittikçe artacaktır. Çünkü Almanlar bu yolu tamamiyle keserek Sovyet Rusyayı müttefiklerinin yardımından mahrum bırakmak için bütün gayretlerini sarfedeceklerdir.

Finlanda Vaziyeti

Sovyetlerin, Almanların istifade ettikleri şimali Finlânda üslerini ele geçirmek maksadiyle yaptıkları taarruz hareketleri gibi müttefiklerin Finlândayı harpten çıkarmak gayesiyle yaptıkları siyasi teşebbüsler de şimdiye kadar akim kalmıştır.

Vaşingtondan gelen bir telgrafa göre; Finlândanın Amerika sefiri yaptığı bir beyanatta: Finlândanın yalnız kendi emniyeti, istiklâli ve toprak bütünlüğü için harbettiğini, kendi topraklarını geri aldıktan sonra geçen son bahardanberi Sovyetlere karşı taarruz hareketlerinde bulunmadığını ve kendisine kat'i teminat verildiği takdirde sulh yapmaması için hiç bir sebep bulunmadığını söyledikten sonra şimdiye kadar Finlândaya bu hususta hiç bir müsbet teklif yapılmadığını ilâve etmiştir.

Bu haber henüz başka kaynaklardan teyit edilmediği için ihtiyatla telâkki olunmalıdır. Ancak, Finlândanın bir taraftan harbin Almanlar tarafından kazanılacağından şüphe etmiye başlaması, diğer taraftan Sovyetlerin karşı mücadelesinde kuvvetleri tükenerek mecalsiz bir hale gelmesi neticesi bu harpten bir an evvel çıkmasını istemesi gayet tabii ve makul görülmektedir. Fakat mukadderatını Hitlere ve Nazizme bağlamış olan Mannerhaim'in böyle bir teşebbüse girişebilmesi için, çok ciddî sebeplerin mevcut olması icap eder. Bunun içindir ki şimal yardım yolunu emniyete almak için şimdilik böyle bir ihtimale bağlanmak doğru olmaz. Binaenaleyh, Sovyetlerin cenup yardım yolunu açık tutmak ve büyük Alman kuvvetlerinin garp cephesine naklini imkânsız bırakmak için muazzam fedakârlıklar yaptıkları şu sırada müttefiklerin de şimal yolunu açık bulundurmak ve kızılordu üzerindeki Alman baskısını hafifletmek için zarurî fedakârlıkları göze almaları ve ciddî harekete geçmeleri zamanı gelmiştir, hattâ geçmek üzeredir.

ACI BİR ÖLÜM

Şamdancıbaşı torunu ve miralay Ali Rıza Beyin kızı Bayan Müzehher Güler 27 yaşında iken beyin hümmasından kurtulamıyarak dünyaya gözlerini kapamıştır.

Cenazesi bugün ikindi namazında Teşvikiye camiine getirilerek namazı kılındıktan sonra Feriköy mezarlığına gömülecektir. Ailesine baş sağlığı diler, kendisine mevlâdan rahmet dileriz.

Bulgaristanın Harp Içindeki Iktisat Ve Maliye Sistemi Nedir?

22 Toprak Mahsulünün Alım ve Satımı, On Sekizinin de Fiyatını Kontrol İçin Bir İnhisar İdaresi ve İhtiyaç Maddelerinin Doğru Olarak Tevzii ve İstihlâkâtın Tanzimi İçin Bir İaşe Komiserliği Kurulmuştur

Muharip, gayri muharip, bitaraf memleketlerin bir çoğunda olduğu gibi, Bulgaristanda iaşe vaziyeti günün en mühim meselesini teşkil etmektedir. Hükûmet bir taraftan iaşe işini düzeltmek için mümkün olanı yaparak huzur ve sükûnun bozulmamasına çalışmakta, diğer taraftan iktsat ve maliye sistemini islâha uğraşmaktadır.

Bulgaristanın tanınmış devlet adamlarından ve eski nazırlardan olup hâlen halk bankaları birliğinin reisi bulunan profesör Dr. Miscikof tarafından Bulgaristanın harp içindeki iktısadî ve malî durumu hakkında "Bank - Arechiv" de bir makale yazilmiştir. İktisadî ve malî bakımdan bu komşu devlete ait mühim malûmatı ihtiva eden bu makaleyi ehemmiyetine binaen okuyucularımıza nakletmeyi faydalı bulduk:

★ ★

İhtiyaç maddelerinin doğru bir tarzda dağıtılmasını temindir. Bu komiserlik şimdiye kadar şu maddelerin sar - fiyatı hakkında sabit miktarlar tesbit eylemiştir: Ekmek (evvelâ günde adam başına 400 gram, 15.12.1941 den itibaren 300 gram, ağır işçiler için 600, maden işçileri için 800 gram), tereyağ ve yağlar (adam başına ayda 500 gram), peynir (adam başına ayda 400 gram), sabun (tuvalet sabunları hariç tir), ayakkabı (senede iki çift), yün roplar ve bazı pamuklular, kömür, benzin ve petrol. Tayın usulüne tabi olmıyan mallarda, İaşe Komiserliği stokları kontrol etmekte ve satışların mümkün olduğu kalar müsavat dairesinde yapılmasını temine çalışmaktadır.

Halkın istihlâk seviyesi düşük olan Bulgaristan'da toprak mahsulleri fiatlarında 1932-1934 yıllarında husule gelen felâketli düşüş, memleketin bütün iktısadî hayatı üzerinde ağır tesirler yapmıştır. O tarihte köylülerin gelirleri kat'i olarak azalmış, umumî alım kabiliyeti o nisbette zayıflamış, tediyeler durdurulmuş ve halkın büyük bir kısmı büyük bir sefalet içine düşmüştü. Bu şartlar altında, endüstri, ticaret ve kredi işleri de çok zarar görmüştü. Paranın istikrarını temin için aktolunan 1929 istikrazından sonra, verdikleri kredileri bir hayli genişletmiş olan kredi müesseseleri artık alacaklarını vaktinde alamaz olmuşlar ve bu suretle mühim zorluklara düşmüşlerdir. Bu sebepten Bulgaristan Millî Bankası, küçük bankaları yekdiğeriyle birleştirmeğe mecbur kalmış olup bir leşme hareketinden "Bulgar Kredi Bankası,, vücude gelmiş bulunmaktadır. Bu banka bugün memleketteki en büyük ticarî ve sınaî teşebbüslerin başlıca kredi kaynağını teşkil etmektedir. Kredi bolluğu zamanında daha ihtiyatlı davranmış olan halk bankaları dahi, daha sonraları, küçük sanat ve ticaret erbabı ile çiftçilerin tediye kabiliyetlerinin azalmasından ve bilhassa borçlarını ödemek istemesinden müteessir olmuşlardır. Borçluların yükünü hafifletmek ve kredi sistemini yeniden ıslah etmek maksadiyle buhran yıllarında alınmış olan kanunî tedbirler kredi işlerinin sağlamlaşmasına pek çok yardım etmiş ve borçlulara borçlarını uzun vâde ile ve düşük faiz nisbetleriyle ödemek imkânını vermiştir.

Hububat fiatlarının düşmesi, Bulgar ziraatinde esasen husul bulmakta olan istihale hareketini mühim ölçüde hızlandırmıştır. Bunun böyle olduğunu ziraî istatistikler açıkça göstermektedir. Nitekim, hububat ekilmekte olan toprakların mesahası 1931/32 yılındanberi ancak ehemmiyetsiz miktarda azalmış olmasına mukabil sınaî nebatlar, yağ ve meyve bahçelerine tahsis edilen toprakların mesahası hemen iki misline çıkmıştır. Binaenaleyh, ziraate ayrılan toprakların heyeti umumiyesinde son zamanlarda husule gelmiş bulunan takriben 300,000 hektardan ibaret artıştan münhasıran yukarıda ismi geçen yüksek kıymetli mahsuller istifade etmiş bulunmaktadır.

Bugünkü harpten hemen evvel, Bulgristan'ın iktısadiyatı buhran devrinin zararlarından gitgide sıyrılır bir durumda bulunuyordu. Fakat Harp yeni bir takım değişiklikler husule getirmiş ve bu değişiklikler normal gelişmeğe engel olmuştur. Her şeyden önce mühim ham maddelerden bazılarının yokluğu bu gelişmeye mâni olmuş ve bu yokluk bilhassa İtalya'nın da harbe girmesinden sonra kendini bir kat daha hissettirmiştir. Ondan sonra, memlekette istihsal olunan gıda maddeleriyle dokuma ve deri eşyasının orduya tahsis edilmesi sivil halkın geçinme imkânlarını daraltmıştır. Bunun neticesi olarak istihlâki tayin usulüne bağlamak ve iktısadiyatı devlet tarafından gütmek mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Harp iktısadiyatının güdülmesine dair tedbirler:

Toprak mahsulleri fiyatlarının düşmesi, daha 1931 yılında "Hububat Ihracat Müdürlüğü" adlı bir teşekkülün vücude getirilmesine lüzum göstermiştir. Bu müdürlük çiftçilere buğday için rayicin üstünde bir bedel vermiş ve aradaki farktan mütevellit açığı, memleket içinde ekmek fiyatlarına yapılan zam ve devletten alınan yardımla kapatmıştır. Şimdi devlet 22 toprak mahsulünün (hububat, mısır, pamuk, yün, kenevir; keten; yağlı tohumlar; fasulye; pirinç; afyon ve ilh.) alım satımını inhisar altına almış ve bunun için "Hububat İhracat İdaresi,, adlı teşekkülü vücude getirmiştir. Bu idare diğer 18 maddenin fiyatlarını da kontrol etmektedir. Bundan başka, devlet, iktısadiyatın daha sıkı bir surette güdülmesi için bazı yeni tedbirler almıştır. Bu maksatla, diğer devletlerle olan ticarî münasebetleri bir plân dairesinde idame etmek vazifesile mükellef bir "Dış Ticaret Müdürlüğü,, vücude getirilmiştir. Bu vazife evvelce Bulgar Devlet Bankası tarafından görülmekte idi. Harp çıktıktan sonra, askerî bir teşekkül mahiyetinde olmak üzere "Sivil Seferberlik Müdürlülü,, ihdas olunmuştur. Bu idare, sivil makamların faaliyet sahasına giren ve ordu ile halk için ehemmiyeti haiz olan bütün meselelerle meşgul olmaktadır. İktısadî meseleler de bu meyanna dahildir. Başında muvazzaf bir general bulunan bu idare, muhtelif nezaretlerin mühim toplantılarına mümessiller göndermekte ve bu nezaretler hakkında vekiller heyetine hitaben rapor yazabilmektedir. Nihayet Devlet, Ticaret Nezaretinin çerçevesi için de olmak üzere bir "İaşe Komiserliği" ihdas eylemiştir. Bu komiserliğin vazifesi istihlâki tanzim ve en mühim ihtiyaç maddelerinin doğru bir tarzda dağıtılmasını temindir. Bu komiserlik şimdiye kadar şu maddelerin sar - fiyatı hakkında sabit miktarlar tesbit eylemiştir: Ekmek (evvelâ günde adam başına 400 gram, 15.12.1941 den itibaren 300 gram, ağır işçiler için 600, maden işçileri için 800 gram), tereyağ ve yağlar (adam başına ayda 500 gram), peynir (adam başına ayda 400 gram), sabun (tuvalet sabunları hariç tir), ayakkabı (senede iki çift), yün roplar ve bazı pamuklular, kömür, benzin ve petrol. Tayın usulüne tabi olmıyan mallarda, İaşe Komiserliği stokları kontrol etmekte ve satışların mümkün olduğu kalar müsavat dairesinde yapılmasını temine çalışmaktadır.

Ticaret sanayi sahasının muhtaç oldukları en mühim yabancı malların hariçten tedarikini temin için Ticaret Nezareti, 1940 yılının martında, "Bulgar Ticaret Şirketi,, ve "Bulgar Endüstri Şirketi,, adlı iki mühim anonim şirket tesis ettirmiştir. "Bulgar Ticaret Şirketi" esas itibariyle, demir, şeker, çinko, teneke gibi malzemenin alımıyle ve "Bulgar Sanayi Şirketi" ise dökme demir, bakır, parafin ve sairenin alımıyle meşgul olmaktadır.

Dış ticaret istihsal ve fiyatları:

1940 yılındanberi Bulgaristan'ın dış ticaretinde de kayda değer değişiklikler husule gelmiş olup bunları her şeyden önce yeni ticaret usul ve esaslarına atfetmek icabeder. Dış ticaret sahasının harp dolayısiyle daralması Almanya, İtalya, Macaristan,

Devamı Sa. 4, Sü. 1

UFA - TOBİS - TERRA - BAVARİN - D. F. E. - CONTİNENTAL PARİS

Film Şirketi mamulâtından titiz bir itina ile yalnız en büyük filmlerini elde etmeğe muvaffak olan

ŞARK SİNEMASI

Bu CUMA Akşamından İtibaren

942 - 943 Sinema mevsimine başlayacağini sayin Sinema sevenlerine müjdeler· İLK BÜYÜK PROGRAMDA

HAYAT YOLU (ANNELİE)

Bir kızın doğuşu... Büyümesi... Aşkı... İzdivacı... Acı ve ıstırabı... Nihayet ölümiyle sona eren bütün bir hayatı

Werner KRAUS - Luise ULRİCH

in müştereken yarattıkları aşk ve hayat romanı

Yazan: *FRANÇİS DE CROİSSET* Çeviren: *ULUNAY*

HİND DİYARINDA
Karış Karış..

Tefrika No. 88

— O da bunun kadar müstekreh mi?

— Onda da başka türlü bir kerahet var!

★

Burası bir mabet değil, bir salhane... Hem de bir keçi pazariyle başlıyan bir salhane. Birinci avluda örtülerine bürünmüş oldukları halde, hayvanların arasında oturan kadınlar var. Her birisi elindeki iple bir keçi yahut oğlak tutuyor.

Çıplak çocuklar maymunlarla oynuyorlar. Bu vakit, maymunların pislikleriyle kirlettikleri mabedi sıçrayışlariyle doldurdukları zamandır.

Sikağın ihtilâçlarına göre, onların müteharrik surette yüz buruşturmaları âdeta insana sükûnet veriyor. En sakinleri — ihtiyarlar olacak — taklit ettikleri dilenciler gibi duvarın üstüne sıkışık bir halde oturmuşlar, gelene geçene pembe avuçlu ellerini uzatıyorlar; ve ziyaretçilerin hürmetle attıkları şeyleri havadan kapıyorlar.

Ancak on dört yaşında bir "çocuk kadın,, artık pörsümüş memesiyle çocuğunu emziriyor.

Bize rehberlik eden Brahman, onun fakir olmasına rağmen bir hafta zarfında Kâli'ye üçüncü keçi kurban eylediğini söylüyor. Hintli doktor onun kanserli olduğunu söylemiş. Ganj nehrinde yıkanmasına rağmen hastalık gittikçe artmış, şimdi iyi olmak için verdikleri kurbanlara güveniyormuş.

Bu sabırlı, sükûtî mütevekkil halkın gösterdiği teslimiyet dikkatimi celbediyor.

Hollicott:

— Daha izdiham zamanı gelmedi! Dedi. Büyük kurbanlar geceleyin olur.

— Nerede yapılıyor?

— İkinci avluda.

Genç kadına baktım. Fece renkli çekik gözlerinin manasız bir ümit ile parladığını farkettim. İki delikanlı kadını çağırdılar, keçisini çekerek kalktı.

Hollicot:

— Arkasından gidiniz! Dedi. Ben bunu evvelce gördüm... Bir daha görmiye lüzum yok. İkinci avlu mabetten evveldir.

Müthiş Alihe Kâli'nin bulunduğu yer etrafı kalın duvarlarla çevrilmiş bir köşktür. Hepsininı harap, sefil ve korkunç bir manzarası var. Ben öldürücü âlihenin canavar suratlaryile dolu bir "havfü heras sarayı" olacağını sanıyordum.

Bu içinde iğrenç bir kan kokusu yükselen işkence avlusu ile âdî bir küçük binadan başka bir şey değil.

Kundurasız olarak üstünde yürüdüğüm yapışkan toprak ayağıma bulaşıyor.

Gayet ihtiyar bir Brahman bana yaklaşarak boynuma bir sarı çiçek gerdanlığı taktı. Usulü artık öğrendiğim için ona bir rupiye uzattım. Reddetti. Hayretle yüzüne baktım. Diğer rahipler önünden geçerlerken ihtiramla eğiliyorlar.

Acaba kaç yaşında?

Çizgilerle dolu olan yüzünde bir çok hadiselerin tarihleri yazılmış zannediliyor.

Bana sordu;

— Siz İngiliz değil misinis?

— Hayır, dedim. Niye sordunuz?

Cevap vermedi ve bi ralev parlıyan nazariylel önünde küçük bir peştemaldan başka bir şey bulunmıyan çırçıplak bir Hintlinin bir keçiyi kazığa bağlamasını seyrediyordu.

(Devamı var)

ŞEHİRDEN RÖPORTAJLAR

Kırık Şişe ve Cama Neden İtibar Edildiğini Biliyor musunuz?

Şehrin Ücra Bir Köşesinde Bulunan 160 Yıllık Mühim Bir Fabrikada(!) Neler Gördüm?

YAZAN: SAİD KESLER

Gazetelerde ilân üstüne ilân.

"Şişe ve cam kırıkları toptan ve perakende iyi bir fiyatla alınır. Satmak istiyenlerin . . . . . müracaatı"

Yatağınızda sabah keyfini yaparken sokaktan zırlak ve nezleli bir ses:

"Kırık şişeler alıyorum, lâmba şişeleri; çatlak kavanozlar, bardâklar sürâhiler alıyorum. Cam kırıkları, tabak kırıkları alıyorum."

Kapınızın önünde duran çöp kamyonunda aşağıdan, yukarıya savrulan bir emir:

"Ola eyi bah. Içinde şişe kırığı, cam kırığı olmaya."

Çöp iskelesinde kavga:

"Sen ne diye alıyon onu. Once ben gördüm, benim küfeye koy da senin gafanı gırmayam."

Ve nihayet iki kişinin birden yapıştığı ağzı kırık bir şişe birinin kesilerek eli kanaması ile diğerinin elinde kalıyor, eli kesilen şişeyi alanın üzerine atılıyor, bir boğuşmadır başlıyor.

Nedir kırık şişeye bu kadar itibar? Cam kırığı toplamak için bu kadar ilân parası vermeğe, gırtlak gırtlağa gelmeğe, âlemi rahatsız etmeğe ne lüzum var? Ne olacak bu cam kırıkları?

★ ★

Doğma büyüme İstanbulluyum amma Tekir Sarayı denilen yeri görmemiştim. Bir dostla Edirnekapı dan Eğrikapıya doğru bir gezinti yapar ve harap kale bedenleri üzerinde mendillerimiz burnumuzu kapıyarak, gözlüklerimizle gözlerimizi tozdan dumandan koruyarak bin bir azap içinde yürürken yolumuz bu meşhuru âlem Tekir sarayına uğradı. Fırsat kaçırmak istemedik, kalede açılan ve yol haline gelen bir gedikten içeri girdik. Harabeyi seyre başladık

Harabe toprak yol üzerindeydi. Bu yolun bir tarafı küçücük, fakat dış tarafları bile temiz evciklerle, bir tarafı da kale bedenleri ile duvarlanmış gibiydi. Yolun sol tarafındaki levhada da:

"Şişehane caddesi,, ismi okunuyordu. İnsanın sokak bile demeğe utanacağı toprak bir yola cadde isminin verilişine gülüp dururken gözüm bir cami harabesine ilişti, ki, duvarları üzerinde bir amele itina ile tuğla çıkarıyordu. Kazma nerede ise camiin gayet güzel muhafaza edilmiş ve nefis bir tâlik ile yazılmış kitabesine değmek üzereydi. Civardan geçen bir adama sordum:

— Ne camisidir burası?

— Şişehane camisi.

— Evkaf mı yıktırıyor?

— Yoo. Orası kendi kendine yıkıldı. Şimdi burada ev veya klübe yaptıran fakir fukara kendilerine lâzım oldukça gelip tuğla, taş, harç filân çıkarıyorlar.

— Acayip!.. Neye Şişehane camisi diyorlar, buraya?

— Karşısında şişe fabrikası var da ondan.

★ ★

Yürüdük. Cami harabesinin tam karşısındayız. Metruk olduğu sanılan ve çok eski devirlere ait olduğu tahmin edilen kiremit rengine boyalı, kapısının üzeri tahta şemseli ahşap bir evin önünde duruyoruz. Bu evin yanında da büyük bir odun deposu var. Odun yığınları o kadar yüksek ki, neredeyse göğe değecek. Etrafta şişe fabrikasına benzer bir yer yok. Ne bir baca, ne de bir fabrikayı andıracak alâmet.

Yeni peyda olan bir ahenkle bir taraftan:

— Hayaaat, yeni hayat, halis hayat, hakiki hayaaat.. diye bağırarak, bir taraftan da sol elinin şahadet parmağı ile burnunu karıştırarak geçen bir çocuğu durdurup sorduk:

— Hişt küçük. Buralarda bir şişe fabrikası varmış, nerede?

Çocuk kendini tutamadı:

— Yuuu.. Enayiler, dedi, ne enayi şeysiniz siz be. İşte önünde duruyor sunuz ya... Nah, girin odun yığınlarının içine. İşte orası.

Girdik. Dağ gibi odun yığınlarının arasından geçtikten sonra yere gömülür gibi alçalan daracık bir kapıdan içeri başımızı soktuk ve ilk önce müthiş bir sıcaklıkla, sonra da yıkılacakmış gibi yer yer delinmiş bir duvardan fışkıran kızıl alevlerle karşılaştık. En sefil bir kulübe bu binanın yanında muhteşem bir köşk gib (görünür. Fabrika denilen bina okadar alçak ve o kadar iptidaî yapılı.

★ ★

İçeride birisi yaşlıca, ikisi pek genç üç işçi gördük. İhtiyarcası ocaktan ateş çekiyor, gençler ellerindeki sopaları bir ucundan üfleyip öbür ucundaki elma şekerini andıran kızıl bir mayii şişiriyorlardı. Fabrikanın sahibini sorduk,

— Piyasaya gitti, dediler.

— Ya ustabaşı?

Gençlerden biri döndü:

— Buyurun, dedi, benim.

Ne istediğimizi anlattık, o da bize öğrenmek istediklerimizi anlattı:

— Şu, ucu nargile marpucunun ucuna benziyen delikli değneği, şu gör-

Devamı Sa. 4, Sü. 2 de

BU AKŞAM: MELEK'te

Zevkine doyulmıyacak derecede nefis sahnelerle dolu bir film

ZORLA KAHRAMAN

Baş rollerde:

JOAN BENNETT JOHN HUBBARD ADOLPHE MENJOU

DİKKAT: Numaralı koltuklar erkenden aldırılmalıdır.

Tel: 40868

"LA KONGA" nın şayanı hayret ve unutulmaz yıldızı MICKEY ROONEY'in şahane sahne arkadaşı

JUDY GARLAND'ın

En son çevirdiği en fazla musikili

KÜÇÜK NELLİE

(LITTIE NELLIE KELLY)

Filminde parlak yıldızlar grupu ile bir cazın refakatinde en nefis ve en mükemmel SVİNÇLERİ teganni ve dans edecektir.

Yarın Akşam SARAY Sinemasında

Senenin İlk Süper Filmi

KAN VERGİSİ

RANDOLPH SCOTT

GENE TİERNEY

Herkesi heyecanla titretecek muazzam ve tamamiyle renkli büyük film

YARIN AKŞAM: İPEK'te

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Mizahî Simalar

Yazan: *ULUNAY*

— 7 —

Yuvarlak, beşüş, sevimli bir çehre üzerinde zekâ saçan mini mini ateşli gözler; anlattığı vakaya göre şekiller alan bir ağzı örtemiyen ince, kıvırcık bıyıklar; basıkca bir burun; altı üstü bir kalıba vurdurulmuş, biraz yana eğri fesin kenarından taşan kıvırcık saçlar gayet itina ile taranmış... Elinde ucu, yuvarlak gümüş toplu, uzun fil dişi bir ağızlık. Boynunda geniş bir "plastron,, boyunbağı, üstünde pek zarif bir iğne... Gayet çevik iki bacağın üzerinde o nükteli ağız ateşli gözler, kadar mânalı iri bir karın!

İşte Borazan Tevfik!

Tevfik, eski devirde Bahriye itfaiyesinde borazan çavuşu idi. Onun bir radyo cihazı, bir gramofon pilâğı, bir fotoğraf camı kadar kuvvetli olan hâfızası bütün muhitinde dikkatini çeken hâdiseleri zapt ve tesbit ederdi. Tevfiğin sanat hususunda en kuvvetli cephesi bu idi. Meselâ yangın vakasını olduğu gibi bütün gürültüsiyle, lehce taklitiyle, alevlerin çatırtıları, yıkılan binaların gümbürtüleriyle, zabitlerin kumandaları, sıkılan suyun şarıltıları, yanan evlerdeki halkın feryatları ile hâfızasına ve beyanına sığdırır, vakayı aynen yaşatırdı.

Böyle şümullü geniş anlatışlarından başka ufacık "realist" levhalar da çizer: Meselâ zenci dadısiyle bahçeye çıkan küçük beyin "kabaramazsın kel Fatma! Annen güzel, sen çirkin!..,, diye baba hindiyi kızdırdıklarını tasvir eder. O zaman hemen yumuşak fesini büker, püskülünü bir hindi ibiği gibi burnunun yanından sallandırır; yüzünü morarta morarta kanat süpürerek o kadar güzel kabarır ki, insanda gülmekten ziyade hayranlık ve takdir hissi uyandırırdı.

Torununun ibramiyle Beyoğlunun büyük mağazalarından birine giderek ilk defa asansöre binen Haminne ile halayığı Şetaretin vakası da bu "realist,, sahnelerdendir.

Tevfik, kendilerinden hülâsaten bahsettiğim son mizahî simalarla düşüp kalkardı. Onlardan daima hürmet, takdir ve muhabbetle bahsederdi: Kanbur Nazifin zekâsına, Muhsinin dehzsına hayrandı; lehçe taklidini bir sanat telâkki etmezdi; onu sadece bir istidat gibi görürdü. Onca sanat, vaka yaratmaktı. Kendişinden dinlediğim ibdalarından şu fıkrayı aynen yazıyorum:

"Bir yaz günü merhum Muhsinle Pendiğe gittik. Yüksekte, deniz kenarında "Temenya,, dedikleri bir mesire vardır; orada baş başa bir eğlenelim dedik; güzel mezeler hazırlattık; çakıştırmıya başladık; ağzımız kızıştı fakat paralar suyunu çekti. Ne yapalım? Daha içmiye iştihamız var. Muhsin:

— Tevfik! dedi. Bugün Yakacıkta köy düğünü var. Kalk, seninle oraya gidelim. Düğünde elbette pehlivan güreşi vardır. Sende karın göbek yerinde... Soyunur, güreşe çıkarsın. Yenilsen de ehemmiyeti yok. Toplıyacağımız parsa ile gelir yine içeriz...

Hesabı gördükten sonra yine geleceğimizi söyliyerek kalktık, o güneşin altında nefes nefese yokuşu tırmanarak Yakacığa düğün yerine geldik. Aman Allah! Bir ayak, bin bir ayak! Zurnalar pehlivan havası çalıyor; davullar gümbürdüyor, ben, tanıdık bir pehlivan buldum âriyet kisbetini aldım; bir kenarda soyundum. O zaman da gencim, memelerim löpür löpür titriyor, göbeğim kisbet'in üstüne yayılmış... şöyle bir peşrev vurarak ortaya çıkınca bütün düğün halkından bir takdir nârası koptu:

— Aman Allah! Analar neler de doğuruyormuş! Bu aslan pehlivan da nereden çıktı?

Karşıma çingene maşası gibi bir Çerkes oğlanı çıkardılar. Ben şöyle bir çalımlı tur yapıp hasmımın karşısına dikildim. Oğlan eliyle ensemi kavradı; başımı bir salladı:

— Yapmasana Ulan! Dedim.

Meğer beni sınayormuş! Ben de onu gözüme kestirdim; saldıracağım, kara kucak yakalayıp atıvereceğim. Muhsin de halkın içinden bağırıyor: "Çabuk ol! Tevfik,, şavılladım! Bir atıldım fakat yakalıyamadım. Hasım, bacaklarımın arasından daldı; arkamdan dolaştı. Sırım gibi kollarımı cacık, hıyar, domates salatası, taratorı midye tavası ve daha birçok karma karışık meze ile dolu göbeğime sarıp var kuvvetiyle sıkar sıkmaz ben bütün vücudümün ifrâzâta müsait noktalarından ne var ne yok koyuverip güreşi de parsayı da unuttum. Yüzü koyun yere uzanıp öğürmeğe başladım. Biraz kendime geldim. Beni yerden kaldırdılar. Muhsin koluma girdi. Söyleniyor:

— Allah belânı versin! Biraz dişini sıkamadın mı?

Muhsinin küfürü ahalinin feryadı yanında hiç kalıyor. Halk:

— Defedin şu kalp herifi! Pehlivanlığın nâmusunu mahvetti!

Diye bağırıyor.

Parayı da toplıyamadık, rakı da içemedik. İki arkadaş süklüm püklüm döndük!

TEŞEKKÜR — Annemizin ölümünden mütevellit büyük teessürümüze iştirak eden akraba, dost ve arktdaşlarımıza, cenaze merasimine birer kıt'a ile iştirak eden deniz, kara ve hava kuvvetleri komutanlarına teşekkür ederiz.

Dr. Zekâi Tahir Burak. Ferit Tahir Burak, Ratip Tahir Burak.

EVLENME — İcra hâkimi Refik Ögel kızı Fahamet Ögelin yüksek Elektrik mühendisi Sadık Erengil ile nikâh törenleri Pazartesi günü Beyoğlu evlenme dairesinde yapılmıştır. Mesut olsunlar

Bulgaristanın Harp İçindeki İktısat ve Maliye Sistemi Nedir?

(Baştarafı 3 üncüde)

İsveç ve İsviçrenin iştirak hisselerini artırmıştır. İthalâtın umum hacmi 939 yılında 5,2 milyar leva iken 1940 yılında 7 milyar levaya yükselmiştir. 1941 yılının ilk dokuz ayında ithalât artmakta devam etmiş, buna mukabil ihracat biraz gerilemiştir. Bulgaristan'la Almanya arasındaki ticarî münasebetlerin son yıllarda gittikçe sıkılaşması neticesi olarak Almanyanın Bulgaristan ithalâtındaki iştirak hissesi % 71e ve ihracatında % 66 ya yükselmiştir.

Memleketin istihsalâtına gelince: Evvelâ geçen yıl mahsulünün pek de iyi olmadığını kaydetmek lâzımdır. Buna mukabil, sınaî istihsalin endeksi durmadan yükselmektedir; 1934/35 yılında 100 olan bu endeks 1940 temmuzunda 205 e ve 1941 temmuzunda 219a yükselmiştir. Bununla beraber, muhtelif istihsal sahalarındaki seyir yekdiğerinden tamamen farklı olmuştur. Nitekim, mezkûr devrede, gıda maddeleri endeksi 160 dan 165 e, istihlâk maddelerinin endeksi 214 den 234 e çıkmış ve buna mukabil (alât ve edevat gibi) envestisman maddelerinin (Investitionsgüter) endeksi 195 den 174 e düşmüştür.

Fiyatları ayni seviyede tutmak için devlet elinden gelen bütün gayreti sarfetmektedir. Ticaret Nezaretindeki İç Ticaret Müdürlüğü, İaşe Ofisi ve bu ofisin mahallî teşekkülleri vasıtasıyle, en mühim mahsullerin fiyatlarını tanzim etmektedir Fiyatların istikrarını temin için devlet, muayyen bir haddin üstünde stoklar vücude getirilmesini meneylemiştir; diğer taraftan emtia satışları kontrol altına alınmıştır. Ayrıca, bazı fiyatlar arasında muvazene temini için hususî fonlar vücude getirilmiştir. Buna rağmen istatistikler, fiyatlarda tedricî olmakla beraber fasılasız bir yükseliş olduğunu göstermektedir. Nitekim, toptan ticaret endeksi, 1939 dan 1941 ağustosuna kadar geçen devre içinde 100 den 149,6 ya yükselmiştir; bu yükseliş ithalât eşyasında 160,2 ihracat eşyasında 130 ve yerli mallarda 153,7 dir. Ayni devrede, perakende ticaret endeksi 156,8 ve kasabalardaki geçinme endeksi 132,3 e yükselmiştir. Fiyatlardaki bu yükselişin başlıca sebepleri şunlardır: İthalât fiyatlarının yükselmesi, tedavül hacminin genişlemesi ve her şeyden önce seferberlik dolayısiyle ordu ihtiyaçlarının artmış olması ve kontrole tabi olmıyan eşyadan halkın umumiyetle stoklar vücude getirmeğe çalışması yüzünden talebin artmış bulunması.

Devlet maliyesi:

Devlet ihtiyaçlarının artması, her yerde olduğu gibi Bulgaristanda da devlet masraflarının artmasına sebebiyet vermiştir:

Devlet masrafları (milyar leva hesabiyle)

Yıl	U. masraf	Adi masraf	Fevkalâde Varidat
1938	9,35	9,41	0,46
1939	10,17	10:26	0,54
1940	11,75	11,87	0,38
1941	13,16	9,76	3,45

İkincikânun - ağustos

Şu hale göre, masraflardaki başlıca yükseliş 1941 yılına rastlamaktadır. 1940 yılının ayni devresine nisbetle 1941 yılının ilk sekiz aylık masrafları 5,8 milyar leva daha fazladır. Masraflardaki yükselişin başlıca kısımları fevkalâde masraflardan mürekkep olup bu masrafların, 1938 yılından 1941 sonbaharına kadar geçen devredeki umum tutarı 11,6 milyardır ve bunun büyük bir kısmı ordu ihtiyaçlarına ve seferberliğe tahsis olunmuştur. 1940 yılına kadar devletin bütün para ihtiyacı âdi varidatla karşılanabilmiştir. Devletin 1941 yılına kadar devlet bankasından ödünç olarak aldığı paralar 7 milyar leva kadardır; fakat bu meblâğın en büyük kısmını, yani 5,6 milyar levasını, Bulgar Devlet Bankasının Reichsbank nezdindeki mark alacakları teşkil etmektedir Bundan başka devlet, Reichsmark olarak doldurulmuş, altışar aylık vâdeli hazine bonoları çıkarmıştır; bu bonolarla Almanyanın, teslimatından mütevellit devlet borçları, 7 senelik bir müddet zarfında ödenecektir.

1941 yılındaki fevkalâde ihtiyaçlardan ortaya çıkan açığın karşılanması için birtakım gelir kaynakları bulunmuştur. Bunların başında % 5 faizli mecburî devlet istikrazı (zwangsstaatsanleihe) gelmekte olup bu istikraz devlet hazinesine 1941 yılında 3,5 milyar leva (56.350.000 Türk lirası) gibi mühim bir meblâğ temin edecektir [1]. Bu istikraza iştirak edenler şunlardır:

a) Sermayesi hisseelre ayrılmış şirketlerle limited şirketler ve kooperatif birlikleri (likit ihtiyaçlarının yüzde 15 i ve son senelerde sermayelerinde husule gelen artışın yüzde 20 - yüzde 25 i ile);
b) Sigorta teşebbüs ve fonları ve muhtelif birlikler (sâfi sermayelerinin yüzde 15 i ile);
c) Kollektif şirketlerle münferit tacirler (bilânçoda gösterilen ve 500.000 levayı aşan sermayelerinin yüzde 3 ü ile).

% 5 faiz getirecek olan bu istikraz, altışar aylık keşidelerle 15 yılda itfa olunacaktır. İstikraz tahvilleri gerek bugünkü ve gerek ilerideki bütün vergilerden muaftır. Diğer taraftan, Devlet Bankası, bu tahvillerin itibarî kıymetlerinin % 80 ine kadar ödünç para verecektir. Kredi kooperatifleriyle bankalar, istikraz tahvillerini kendilerinin yukarıda bahsi geçen likit ihtiyatları arasına ithal edilebileceklerdir:

Alınan diğer bir fevkalâde malî tedbir de, 5 haziran 1941 tarihli kanunla harp kazançları vergisinin ihdasıdır. Bu vergi, muayyen bir asgarî haddi aşan fazla kazançlardan yüzde 50-95 nisbetinde alınmaktadır. Sermayeleri 300.000 levadan (4.830 Türk lirası) daha az olan küçük şirketler bu vergiye tabi tutulmamaktadır.

Sonuncu bir malî tedbir de, yahudilerine mensup kimselerden alınan servet vergisi (Vermögensteuer) dir. Bir defaya mahsus olan bu servet vergisi, 3 milyon levaya kadar olan servetlerden % 20,3 milyondan yukarı olan servetlerden % 25 nisbetinde alınacak ve 200.000 levadan daha aşağı olan servetler muaf kalacaktır. Bu vergiden en az 1,8 milyor leva hâsılat temini umulmaktadır. Bu üç tedbir sayesinde devletin bugünkü para ihtiyacının en büyük kısmının karşılanacağı sanılmaktadır. [2]

(1) Maliye Nazırının son bir demecine göre, bu istikrazdan elde edilecek meblâğ 100 milyon leva kadar daha fazla olacâktır.

(2) 1942 yılına ait devlet bütçesinde derpiş edilmiş olan masraf miktarı bidayette 18.66 milyar leva idi. Sonradan bu miktar 14,39 milyara indirilmiş olup bunun 12,5 milyarı âdi masraflara ve 1,89 milyarı da evvelce orduya yâpılmış olan teslimata ait bedellerin tesviyesine tahsis olunacaktır. Adi masrafların 5,26 milyarı millî müdafaaya âittir. 1942 yılı bütçesindeki muhammen varidat da 14,3 milyar levadır. 1942 bütçesine göre bu meblâğ 4 milyar daha fazladır. Şu halde bütçede muvazene temin edilmiştir. Bununla beraber, muhtelif nezaretlerle diğer devlet makamlarına, gelecek yıllarda itfa edilmek üzere çok defa krediler verildiğini unutmamak lâzımdır. Nitekim, son zamanlarda demiryollar nezaretine 2 milyar 700 milyon ve Nafıa Nezaretine 1 milyon 270 milyon levalık kredi verilmiştir.

Şehirden Röportaj

(Baştarafı 3 üncüde)

düğünüz delikten sokarım. Bu delik ocağın içindeki putaya açılan deliktir. Puta erimiş camla doludur. Değneğin ucuna biraz cam alırım, bunu üfleye üfleye şişirir, istediğim büyüklükte lâmba şişesi yaparım.

Dediği gibi yaptı, seyrettik ve öğrendik ki:

Bu fabrika (!) en az 160 senelik bir fabrikaymış. Kendisi babadan değil de, dededen kalma bir şişe ustası imiş. Fabrika şimdi münhasıran lâmba şişesi yaparmış, çünkü bugün en çok geçen mata lâmba şişesi imiş. Bu şişehanede günde 8 çeki odun yanar, altı amele çalışır ve vasatî 600 şişe yapılırmış.

— Peki şişe hamurunu nasıl yapıyorsunuz. Daha doğrusu şu kazanda eriyen madenin kumunu nereden getirtiyorsunuz.

— Ne madeni, ne kumu beyim? Biz şişe, cam, bardak kırığı filân eritir; lâmba şişelerini bunlardan yaparız.

Bir kapı açtı kendimizi hiç mübalâgasız Çamlıca tepesini andırır bir yüksek lik arzeden kırık cam, bardak, surahi, şişe yığınları önünde bulduk. Fabrika denilen kulübecik bu yığınların içine gömülmüş kalmıştı. O, anlatmasına devam etti:

— Tonunu 25 liraya alıyoruz bu kırık şişelerin. Eba an ced bu fabrikada çalışırız. Hep de şişe kırığı eriterek işleriz.

— Demek onun için buraya şişehane caddesi diyorlar, bu şişehanenin eskiliğinden ötürü?

— Öyle ya. Şu cami de Hatice Sultan camisidir. Fakat Hatice Sultan camisi demezler, Şişehane camisi derler.

Fabrikadan çıktık. Ben, gazetelerdeki kırık şişe almır ilânlarının, kapılardan kırık şişe toplanışının, kırık şişenin kanlı yumruklu kavgalara sebep oluşunun hikmetini öğrenmiştim, fabrikadan çıktıktan sonra hâlâ duvarları üzerinde bir kazma islemekte olan camiin de neden bu halde bırakıldığına hayret etmekte devam ediyorum.

Ziyaettin Ertemer

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

Nişantaşı, Çınar Caddesi, Hususî

SİŞLİ TERAKKİ LİSESİ

Ana, İlk, Orta ve Lise — Kız, Erkek — Yatılı, Yatısız

Kadroları dolmamış sınıflar için yeni talebe kaydına devam ediliyor. Telefon: 80547

İSTNBUL NİŞANTAŞI — KARAKOL KARŞISINDA

ANA - İLK ORTA - LİSE **IŞIK LİSESİ** KIZ VE ERKEK YATILI - YATISIZ

KURULUŞ TARİHİ: 1885 - TÜRKİYENİN EN ESKİ HUSUSİ LİSESİDİR

Emsali arasında şeraiti en ehven ve şahsî menfaat beklemiyen bir ilim müessesesidir. Güzide bir talim heyetine maliktir. Önümüzdeki ders yılında Lisan tedrisatına bilhassa ehemmiyet verilecek; ders saatleri dışında hususî Lisan kursları açılacak müziğe istidadı olan çocukların bu hususta gelişimine de önem verilecektir Telefon: 80871

Dr. HAFİZ CEMAL
(Dahiliye mütehassısı)
İstanbul Divanyolu Tel: 22398

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden: Askeri posta No. 690 2. ci araba kolu komutanı Bay Mehmet Sırrı Kasapgil 24.3.941 tarihinde sandığımıza bıraktığı para için verilen 57321 numaralı bonuyu kaybettiğini söylemiştir. Yenisi verileceğinden eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

KAYIP — Beyoğlu yabancı askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Galata Mehmet Ali paşa han 27 numarada Tahir oğlu Hüseyin Mete.

KAYIP — İstanbul dokumacılar kooperatifinden aldığım 300 numaralı dokuma defterim kaybolmuştur. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Fatih Sinan mahallesi Vişnap sokağı No. 1 Bari Bildik.

KAYIP — İstanbul Üniversitesi fen fakültesinden aldığım 5650 numaralı hüviyet varakamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

BU MARKAYA

Dikkat Ediniz.

Piyasanın en güzel, en sağlam

5 LÂMBALI RADYODUR

Fiyatı Her Keseye Uygun

Ömrü Uzun ve Yedek Parça ve Lâmbası Boldur

ORION radyo

Türkiye Umumî Acentası:

Türk Radyo ve Elektrik Ltd. Şirketi

Galata Posta kutusu 1557 Telefon: 44032

BAYANLARA MÜJDE:

Galata — Karaköyde

YÜCEL Kundura Mağazasında

Yalnız bir defaya mahsus

VİYANANIN En Meşhur HÜCKEL Fabrikasından Aldığımız Son Moda Renklerle

"TOPE,, Şapka Taslaklarını

Kelepir Fiyatlarla Almak İçin

Şu bir kaç günlük fırsattan istifade ediniz.

İstanbul Telefon Müdürlüğünden

İstanbulda Aksarayda yaptırılacak 116.949,86 lira keşif bedelli telefon santral binası inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 9.10.942 tarihine müsadif Cuma günü saat 15 te İstanbul Tahtakaledeki merkez binamızda toplanacak alım satım komisyonu huzurunda yapılacaktır. Bu işe ait mukavele, eksiltme bayındırlık işleri genel; hususî ve fennî şartnameleri; proje; keşif hülâsasiyle diğer evrak 585 kuruş mukabili her gün levazım dairemizden almabilir. Muvakkat teminatı 7097.49 liradır. İsteklilerin teklif mektupları ve en az yüz bin liralık buna benzer bir bina inşa ettiklerinedair vesika ve ticaret odası vesikasını havi kapalı zarflarını mezkûr tarihte saat 14 e kadar satın alma komisyonununa vermeleri lâzmdır. (10215)

Türk Çimentosu ve Kireci

Anonim Şirketinden Tebliğ Edilmiştir

Zeytinburnu fabrikasında gündelik çimento sevkiyat programında bazı değişiklikler yapılmak icabetmiş olduğundan 14 teşrinievvel 942 tarihine kadar sevk günü tertiplenmiş olan alâkadarların, fabrikaya nakil vasıtası göndermezden evvel, şirket merkezinden yeniden gün sormaları lüzumu tavsiye olunur.

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden

Yedek Tbb. Tğm. Hasan Fevzi oğlu Reşat	39174
Yedek P. Teğmen Cafer	49222
Yedek P. Teğmen Hüseyin oğlu Haşbi Karahasan	50233
Dmy. Tğm. Cemil Ünal	
Top. Tğm. Sadi Yedievli	
Nakliye Tğm. İzzet oğlu Arif Hikmet Beton	16686
Tbb. Yzb. Ohanes oğlu Toros Balıkçıyan	36792
Top. Tğm. Yahya oğlu Adil Soyer	50463
Emekli Top. Yzb. Rasim Akbaşar	328/41—C

Yukarda isimleri yazılı yedek subayların acele şubemize müracaatları ilân olunur. (1248 — 10365)

M. M. V. İstanbul Satın Alma Komisyonu İlânları

Beher kilosuna 140 kuruş tahmin edilen 8 ton karaman koyun eti alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/9/942 Cuma günü saat 15 de Tophanede M. M. V İstanbul satın alma komisyonunda yapılacaktır. Katî teminatı 1680 liradır. Şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri (206 — 11)

1 Rantken ampulü
1 Kontakt turna.

Yukarıda yazılı malzemenin pazarlıkla eksiltmesi 24/9/942 Perşembe günü saat 14.30 da Tophanede Lv Âmirliği binasında M M V İstanbul Sa Al Ko da yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 305 lira katî teminatı 45 lira 75 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (202 — 10159)

Beherine 160 kuruş tahmin edilen 45.000 desi terlik vidalası alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 28/9/942 Pazartesi günü saat 14.30 da Tophanede İst. Lv Âmirliği binasında M. M. V İstabanbul satın alma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin teklif edecekleri miktar üzerinden katî teminatlariyle belli vakitte komisyona gelmeleri. (204 — 10253)

26 kalem spor malzemesi alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/9/942 Perşembe günü saat 14.30 da Tophanede Lv. Âmirliği binasında M. M. V. İstanbul satın alma komisyonunda yapılacaktır. Nümune ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (203 — 10191)

Beherine bir kuruş 30 santim fiyat tahmin edilen 600.000 adet erkekli dişili küçük alüminyum kapsül alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 28/9/942 Pazartesi günü saat 15 te Tophanede M. M. V. İstanbul 3 No lı satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 585 liradır. Nümune ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (207 — 10344)

Beher metre mikâbına 132 lira tahmin edilen 15 : 30×20×3 : 5 eb'adında 384 metre mikâbı kereste alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 29.9.942 Salı günü saat 15 te Tophanede Lv. Âmirliği binasında M. M. V. İstanbul satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 3784 lira 40 kuruştur. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (209 — 10356)

Belgrat Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinden

Belgrat orman işletmesinin Kurtkemeri deposunda mevcut (250) kental meşe sanayi odununun beher kentali (100) kuruştan 3.9.942 tarihinde Büyükdere Belgrat orman işletmesinde yapılan açık arttırmasına talip zuhur etmediğinden, on gün ikinci defa açık arttırmaya konulduğu ve 25.9.942 tarihinde Büyükdere devlet orman işletmesinde ihalesi yapılacağı ilân olunur. (9936)

Resmî Dairelerin Nazarı Dikkatine:

Evvelce mevcut ve Maarif Cemiyeti ile birlikte hareket eden (Resmî İlânlar T. L. Ş.) tasfiye haline girmiş bulunmaktadır. Bundan sonra gazetemizde neşredilecek Resmî İlânlar 16/9/942 tarihinde yeniden teşekkül ederek işe başlıyan

Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Kollektif Şirketi

tarafından idare edilecektir.

Gazetemizin bundan evvel ilân neşrine vasıtalık eden şirket ve teşekküllerle hiçbir alâkası kalmadığından bundan böyle ilânlarınızı; aynı fiyat ve şartlar dahilinde İstanbulda

Ankara Caddesinde Kaya Hanında Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Kollektif Şirketi

merkezine yollamanızı ve bedellerini de aynı adrese göndermenizi rica ederiz.

Kastamonu Nafıa Müdürlüğünden

Kapalı Zarf Usuliyle Eksiltme İlânı

1 — Evvelce müteahhidi tarafından yapılan lise yatakhane binasının 38.555 lira 14 kuruş keşif bedelli ikmâl inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 9 Birinciteşrin 942 Cuma günü saat 15 de Kastamonu Nafıa dairesinde müteşekkil eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel şartnamesi; hususî ve fennî şartnameler keşif hülâsası projeleri ve elektrik; sıhhî tesisata ait umumî ve fennî şartname ile yapı işleri umumî ve fennî şartnamesi buna müteferri diğer evrak istiyenlere 9 lira 64 kuruş mukabilinde Kastamonu Nafıa dairesinden verilecektir.

4 — Muvakkat teminat 2891 lira 64 kuruştur.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ve en az 20.000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair ihaleden üç gün evveline kadar istida ile vilâyete müracaat ederek ehliyet vesikası almaları ve bu vesika ile Ticaret Odası vesikası ve teminat makbuzlarını ve ayrı bir zarf içinde teklif mektuplarını ihaleden bir saat evvel makbuz mukabilinde komisyona vermeleri.

6 — Bu müddetten sonra gelecek teklif mektupları kabul edilmiyeceği ilân olunur (10142)

Kız ve Erkek Kısımları

BOĞAZİÇİ LİSELERİ

ANA SINIFI — İLK — ORTA — LİSE

Bütün kısımlarda derslere İlkteşrinin 1 inci Perşembe günü başlanacaktır. Yatılı ve yatısız talebe kaydına ve eski talebenin kaydının yenilenmesine başlanmıştır.

ARNAVUTKÖY ÇİFTE SARAYLAR — Telefon: 36.210

Üniversite A. E. P. Komisyonundan

Alınacak şey	Muhammen bedeli	Teminatı
Tabak, kaşık, catal vesaire	5729 lira	430 lira

Tıp Fakültesi üçüncü Dahiliye ve Birinci Hariciye Kliniklerine alınacak mutbak levazımı 2.10.942 Cuma günü saat 15 de Rektörlükte kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

İstekliler teklif mektuplarını ihale gün üsaat 14 de Rektörlüğe vermeleri.

Liste ve şartname Rektörlükte görülür. (10132)

DAKTİLO ARANIYOR

Bürode Kasiyer ve Daktilo olarak çalışmak üzere Fransızca mükemmel bilen bir Türk Bayana ihtiyaç vardır Kefalet verilmesi şarttır Tünelin Yeni Postane karşısında Mimar Vedat Caddesi numara 26 ya müracaatları

Masa ve Tabure Yaptırılacak

Güzel Sanatlar Akademisi Arttırma Ve Eksiltme Komisyonundan

1 — Güzel Sanatlar akademisi için evsafı şartnamede yazılı (20) adet çekmeceli ve dolaplı resim masası ve 20 adet tabure yaptırılacaktır.

2 — Bu iş 25/9/942 tarhinde saat on dörtte Cağaloğlunda Yüksek Mektepler Muhasebeciliğinde toplanacak komisyonda açık eksiltme usuliyle ihale edilecektir.

3 — Yapılacak işin heyeti umumiyesinin muhammen bdeli (2200) muvakkat teminatı (165) liradır.

4 — Bunlara ait şartname ve resimler bedelsiz olarak Akademi idaresinden alınabilir

5 — Eksiltmeye istirak edeceklerin 942 Ticaret Odası vesikaları ve ruhsat ünvan tezkereleri ve marangoz fabrikası sahibi olduklarına dair vesikalarını sözü geçen günde saat 14 de kadar komisyona tevdi eylemeleri lâzımdır (9674)

NAFIA VEKÂLETİNDEN

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Su işleri on altıncı şube Müdürlüğü bölgesi içinde bulunan Alanya ovasının sulanması için yapılacak kanal ve imalâtı sınaiye inşaatı.

Tahmin edilen keşif bedeli fiyat vahidi esası üzerinden (762,325) lira (06) kuruştur.

2 — Eksiltme 15/10/942 tarihine rastlıyan Perşembe günü saat (15) de Ankarada Su İşleri Reisliği binası içinde toplanan su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umumî su işleri fennî şartnamesi ile hususî ve fennî şartnameleri ve projeleri (33) lira (12) kuruş karşılığında su işleri reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için istekllilerin (34.243) lira (00) kuruştuk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı göstermeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika isteğinde bulunmıyanlar eksiltmeye giremezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat öncesine kadar Su İşleri Reisliğine makbuz karşılığında vermeleri lâzımdır

Postada olan gecikmeler kabul edilmez (7831) (9980)

Sahip ve Neşriyat Müdürü: Halil Lûtfi Dördüncü
Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. TAN Matbaası